ԹՒ. ՏԱՐԻ 3423 (Ն. Տ.) 24 ՅՈՒԼԻՍ 1895 — 12 ՅՈՒԼԻՍ 1895 — 2 ՍԕՏԵՄԲԵՐ 1313 — ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه اداره‌سی غزته‌نك آروه‌لك اوده‌غلطه اوده‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան մրցմամբ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օտ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ ալ գրութիւն եւ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ

Շիքակոյի Նորթուէսթրրն համալսարանի այն տարուան երեք հարիւրէ աւելի շրջանաւարտներուն մէջ գտնուած էր, իր ազգն նպաստելու համար մինչեւ կըրթական այդ բարձրագոյն հաստատութիւնը, Պ. Նազարէթ Գ. Տէրտէրեանի ձեռք բերած յաջողութիւնը կրկին արժանիք պիտի ստանայ։ Զորս հինգ տարի առաջ, երբ պանդուխտ երիտասարդը կը պատրաստուէր Ամերիկայ ուղեւորիլ, ճամբու ծախք մը միայն ունենալով գրպանը, հաստատապէս միտքը դրած էր մէկ կողմէ իր ապրուստը ճարել առօրեայ աշխատութիւններով ու միւս կողմէ հետեւիլ համալսարանի դասախօսութիւններուն, իր աղգակիցները ու բարեկամները, առանց զինքը հեգնելու կամ կասեցնել ուզելու, ծայրայեղ կը գտնէին այս անձնվստահութիւնը։ Ինք, ընդհակառակը, շատ բնական կը գտնէր, և իր այսօրուան յաջողութիւնը իրաւունք տուաւ իրեն։ Ցամաքութիւնը եթէ յատկութիւն մը կրնայ համարուիլ, այն ալ ամենէն աւելի աշխատասիրութեան մէջ է, և ամեն անգամ որ ազգաւոր ուսանողներու քով կը գտնենք այդ յատկութիւնը, չենք կրնար զսպել գոհունակ զգացման մը արտայայտութիւնն։ Այդ տեսակ երիտասարդներ ամենէն աւելի համակրելի օրինակներն են Եւրոպա կամ Ամերիկա գտնուող հայ ուսանողութեան։ Ամիսը որ կը բոլորի, չի բերեր իրենց դրամատունէ մը գանձելի փոխանակագիր մը որ ապահովէ յաջողչորս շաբաթներու ծախքը։ Օրը օրին ապրիլ, օտար ու անծանօթ միջավայրի մը մէջ, զրկանքներու, նիւթական անձկութիւններու տակ, այսօր չի գիտնալ թէ ինչպէս պիտի ճարէ վաղը, իր ձեռքին ու մտքին վստահիլ՝ առանց մէկուն բեռ ըլլալու պարկեշտօրէն ճարելու համար իր ապրուստը, պզտիկ անձնազոհութիւն չէ զոր կրնեն անոնք իսէրուսման և գիտութեան։ Իրենց համար՝ կեանքի պայքարը կը սկսի ոչ թէ իրենց ասպարէզը թեւակոխած վայրկեանէն, այլ համալսարանական դրասեղաններուն վրայէն։ Այս տեսակ դժուարութիւններով լեցուն քառամեայ շրջան մը բոլորած էր Սեբաստացի երիտասարդը որ պսակաւոր կը հանդիսանայ Շիքակոյի համալսարանէն։ և վկայականներու բաշխման հանդիսաւոր օրը, երբ ամերիկացի ուսանողք շրջապատուած իրենց ծնողներէն ու սիրելիներէն, ծաղկեփունջեր կը ստանային ի նշան խնդակցութեան, ինքն ալ ունեցեր է իր սակաւաթիւ ազգակիցները որոնք այդ բանաստեղծական ձեւին տակ յայտներ են իրենց խնդակցութիւնը։

Անկարելւոր չըլլայ թերեւս ըսել, թէ երեք հարիւր ուսանողները որոնք այս տարի աւարտած են այդ համալսարանի շրջանը, ամենքն ալ բժշկական ճիւղին չեն վերաբերիր. քանըհինգը միայն բժշկական տոքթորի վկայական ստացած են. մնացածներէն՝ 21 ուսանող և ուսանողուհի արհեստական ճիւղերու վկայական, 26ը փիլիսոփայութեան, 5ը գիտութեանց և 5ը դպրութեանց, 70ը օրէնսգիտութեան, 150ը դեղագործութեան և 30ը ատամնաբոյժի վկայական ստացեր են. առիթը յարմար է նշելու համար թէ կին-բժիշկներ ալ կան ասոնց մէջ։ Երեսուն երկու տոքթորուհի։ Բայց այս պարագաներէն աւելի, մեզի համար կարեւորն ու հետաքրքրականն այն է որ Շիքակոյի համալսարանի բժշկական ճիւղին մէջ կը գտնուին ուրիշ ինը հայ ուսանողներ, որոնցմէ երկուքը Մարաշցի, 1ը Առանցի, 1ը Եօզղատցի, 1ը Ակնեցի, 1ը Մարզուանցի, 1ը Սեբաստացի, 1ը Շապին-Գարահիսարցի և 1ը Թալասցի։

Շիքակոյի մեր թղթակիցը որ կը հաղորդէ մեզ անոնց անուններ, չըսեր թէ ասոնք ալ՝ Նիւթապէս այն դիրքին մէջ կը գտնուին որուն տակաց Պ. Տէրտէրեան, բայց տարակուսելի է որ մեծ գիւրակիցութիւն մը ունեցած ըլլան. և ամենէն ալ, ազնիւ և ուսումնասէր տղաքներ, ծովի և ցամաքի ահագին անջրպետներ կտրած են՝ երեթալ պատրաստուելու համար բարձրագոյն գիտութեանց ու արուեստներու։ Բարիը, կ'երեւայ թէ, մեր քաջքնի ծնողներուն մտատիպարը կը մնայ դեռ, մինչ գաւառայի ուսանողները լաւագոյն կը սեպեն իրենց մտաւորական աշխատութեան համար այնպիսի կեդրոններ ընտրել ուր գործնական կեանքի, ժիր գործունէութեան ու մտամտիպ աշխատութեան մթնոլորտի մը մէջ գտնուին, փոխանակ մեկ կեանք մը ուշատ ոնդամ մղորեցնող օրինակներ տեսնելու իրենց շուրջը։ Այդ ինքուսանողներէն զատ, Շիքակոյի մէջ կան նախորդ տարիներու շրջանաւարտ քանի մը հայ տոքթորներ ալ, որոնք իրենց բժշկական արուեստն ի գործ կը դնեն հիւանդանոցներու մէջ։

Նոր Աշխարհի հայ ուսանողներուն այս յաջողութիւնը քիչ անգամ յիշուած է մեր մէջ։ Իր բոլոր օգտակարութեամբն հանդերձ, ոչ միայն նորութեան հրապոյրն ունի, այլ մանաւանդ այդ գաւառացի երիտասարդներուն յանձն առած զոհողութիւնները շատ աւելի խնդակցութեան արժանի կը հանդիսացունեն զանոնք քան ինչ որ վարժուած ենք արտայայտելու Եւրոպայի հայ ուսանողներուն յաջողութիւնները լսելով։

Տ.

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մոռցուած չեն հանգուցեալ Տ. Մատթէոս Կաթողիկոսին և Տ. Մակար Կաթողիկոսին դրամոց և ընչից յափշտակութեան տխուր դէպքերը։

Բարձրաստիճան եկեղեցականի մը մահուամբ, այդ տեսակ իրողութիւններ նոր կրկնուիլն երբեմն, որոցմէ ոմանք մամուլը և հրապարակը կը դրդրեն առ ժամանակ մի, իսկ ոմանք անձայն, անչշուկ կը մարսուին անկուշտ ոսկորներու մէջ։

Քանի՛ քանի՛ գուշմարներ այդպէս փայլաւոր փճացեր են կաղտոտի կամ յայտնի։

Կիլիկոյ Մկրտիչ Կաթողիկոսին դէպքը ամենուրեք համբաւուած է։

Կաթողիկոսը դեռ չմահճանած, չենք գիտեր ինչ խորհրդով տրամադրուած էր Ս. Երուսաղէմի կտակել քանի մը չարժական ու անշարժ կալուածներ և 1000 ոսկւոյ հնչուն գումար մը։

Այս առթիւ Երուսաղէմէն ի Հալէպ զրկուած էր յատկապէս Պարսկաստանի և Հնդկաստանի նուիրակ՝ Սրբ. Տ. Գարիրէլ Ս. վարդապետ Անապլեան, բանակցելու համար Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոսի հետ, և համաձայնութեան մը չի գալուով՝ ձեռնունայն վերադարձած էր յԵրուսաղէմ։

Ոմանք կը հաստատեն թէ՝ Ս. Յակոբեանց միաբանութիւնը չէ հաճած ընդունիլ Կաթողիկոսին կտակը, այլ փափաք յայտնած է որ Սսոյ Աթոռին ի պայծառութիւն՝ կտակէ իրեւ վիճակին Կաթողիկոս։

Ինչ որ է, Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս վերջին անգամ Հալէպ գալով հիւանդացին, 7 ամսոյ չափ մնացած է, 15,000 դրուշ ծախք ընելէ տալով տեղւոյն Առաջնորդարանի կալուածոց մնուցեկին, և ի փոխարէն՝ մուրհակաւ թերհաշիւ 100 օսմ. ոսկի վճարած և փոխանցած է 1894 Նոյեմբեր ամսուն մէջ։

Հանգուցեալ Կաթողիկոսը կտակագիր մը թողած է, որ այսօր ի Հալէպ կը գտնուի։

Այդ կտակագիրը՝ օրինական տրամադրութեան համաձայն պատրաստուած է, որով Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս Օսմանեան Դրամատան մէջ ձգած 500 ոսկին՝ Հալէպի Փառասէր-Մանկանց եկեղեցւոյն վերաբերող ծանուցեալ տրտին կիրառութեանը համար սահմանած է։

Թակ մնա 500 ոսկւոյ պատրաստ դրամէն ալ՝ 100 ոսկի թերհաշիւ տրուէն տուած էր Հալէպի Առաջնորդարանի ծախուց, և 400 ոսկին՝ յետ վախճանման, Կաթողիկոսի շուրջը գտնուողներէն համբարձուած է։

Ցարդ ոչ ոք գիտուեց, ոչ ոք հարցափրեց զայս։

Կաթողիկոսին ախոռապանը՝ որ միանգամայն հանգուցեալին գործակատարն էր, այսօր առանց Պատրիարքարանի գիտութեան, սարկաւագաց ու վարդապետաց է ի Սիս, 95 ոսկի միանուագ գումար մը ցնծալով։

Ցաւալի չէ թէ ո՞ւր մնացած է Սիսուանայ մայրավանքին պայծառութենէն և քանի քանի վանականներու կոկորդէն խլուած 23 տարուան խնայողութեան ոսկեկոյտը, քանի որ այսօր Մկրտիչ Կաթողիկոսին և Սսոյ Կաթողիկոսարանին սնուցեկները պարապ են բոլորովին, և միայն նորագ հանգուցեալ Կաթողիկոսի ընչից և գործոց հետեւեալ չոր ցուցակը ունինք ի ձեռին.

1 Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան, որ յանձնուած է այժմ կառավարութեան։

2 Հայրապետական պնակէ, 1 ժապաւենով ադամանդազարդ խաչ, 2 մեծ և փոքր գոնարազարդ լանջխիրք նշաններ, 1 ոսկի օգտակով արծաթեայ խաչ, 1 ոսկի ակնակուռ խաչ, 1 արծաթեայ խաչ, 1 գիրքարա և շուրջը մանր ադամանդներով զարդարուն կաթողիկոսական մատանի, 1 շրջակիծը ադամանդակուռ յակինթի մատանի՝ ոսկեայ տուփի մէջ, 1 ադամանդազարդ հաղուագիւտ գեղեցիկ քարով մատանի՝ ոսկէ տուփով, 1 ադամանդաձիր յակինթի մատանի եւս, 1 գրակոնաթիկեայ փոքր ադամանդ, 6 հատ Կ. Թաղիկեանի պաշտօնին վերաբերեալ փոքր և մեծ կնիքներ որոց երեքին վրայէն անունները սրբուած են, 8 ոսկեզօծ արծաթ փոքր խաչեր, 1 պղնձեայ խաչ որ հնութիւն մ'է, 5 արծաթ անոյշի զգալ, 1 արծաթեայ թիւէ չինուած գգալ, 3 արծաթակուռ քթախոտի տուփ, 2 արծաթ շրջանակով քթախոտի տուփ, 3 կապ ձուլածոյ արծաթի, 1 մէջտեղը աբաջաձեւ թաշկունով արծաթեայ փոքր թաս, 1 արծաթ ջրոյ մեծ բաժակ, 2 արծաթեայ անոյշի պնակ, 2 զեւլի, 3 սաթէ համբիչ, 2 ոսկի ակնոց, 1 արծաթեայ ակնոց, 2 հասարակ ակնոց, 3 մկրատի, զեւլիի և գրագրութեան վերարեւելեայ տուփեր, 2 թաշեայ փակիչ, 2 արծաթահիւս մետաքսեայ խաչբանիներ, 1 գրիչ կտրելու սատակի կտոր, 2 հաբէ վերարկու, 6 գերձանէ չինուած դրամի քսակ, 1 չէվրէ, 3 մետաքսեայ թաշկինակ, 12 բէֆիյէ, պօհճա և նմանները, 1 ոսկի ժամացոյց, 4 հայրապետական ասաներ, գլուխները՝ ոսկի և արծաթ, 14 մատանիներ այլ ունի, կ'ըսեն, այլ և այլ տեսակ, որոց մէջ ընտրագոյնը՝ կրանցուցած է եղեր իր կենդանութիւնը ատեն, 2 ադամանդեայ վեղարի խաչ, 1 լանջական ադամանդախաչ, 5 արծաթեայ թասեր, 1 ձի, 1 ջրոյ զոր Հալէպու Տ. Մատթէոս քահանան ծախած և գրամը իւրացուցած է, 1 ծրար կարեւոր թուղթերու որ պաշտօնապէս կնքուած է, 4 անտուկ զոյգեր, 6 մուշտակ և 32 մէջրա վերարկուցու ընտիր կերպաս, որ կնքեալ պահուած է յԱմասիա՝ Սսոյ սթռատակալ Ճէմիտեան Գրիգոր էֆէնտիի քով։

Ասոնցմէ զատ են ասոր բոլորուած 12,000 ոսկւոյ մօտ գումար մը և բուռ մը անթիթա քարեր, մատանիի մերկ քարեր, ինչպէս նաեւ ոսկի և արծաթ խաչերու կոստուանդներ։

Ամենց ընչաքաղցութեան մոռնուելու վտանգին մէջ են ասոնք, եթէ Ազգ. Վարչութիւնը չշտապ պէտք եղածը ժամ յառաջ տնօրինել։

Ա. Գ. ԱԳԱՊԱԶԱՆ

ԿՏԱԿԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ.—Կը յիշուի թէ երկու ամիս առաջ մեծահարուստ սպանիացի մը, Պ. Սօլէռ, մեռնելով, իր բոլոր ստացուածքը՝ անշարժ կալուած, արժէքներ, գրամ, երեք միլիոն ֆրանքի արժողութեամբ, Սպանիոյ խնամակալ թագուհւոյն թողած էր։ Մատթիտի լրագիրները կը պատմեն թէ թագուհին տեսնելով որ կտակը նախորդ տարիէն գրուած Թագրի վրայ գրուած է, և թէ Սպանիոյ մէջ օրէնք է որ գրչմուտը թուղթը նոյն տարւոյն համար միայն ընդունելի է, ինքնաբերաբար իմաց տուեր է այս անկանոնութիւնը, յայտարարելով թէ չի պիտի կրնայ ընդունիլ Պ. Սօլէռի կտակած հարստութիւնը։

Գործը ձեռնկնա, դատարանի յանձնուած է, և ապասելով անոր վճռին՝ հանրային կարծիքը և պարտական մամուլը կը գովեն թագուհւոյն օրինապահութիւնը ու փափկանկատութիւնը։

ՍԱՌԱ ՊԷՌՆԱՐ.—Մեծանուն դերասանուհին, Բարիզի թատերական եղանակի վերջը, Անգլիա գացած էր, ուր անցուց հինգ շաբաթ, երեքը Լոնտոն և երկուքը գաւառային քաղաքներու մէջ. Թատերական ներկայացումներ տալով Պրամիրն, Լիսա, Լիվրալ, Մանչէսթրը, Կարկոն և Խոմբարդիի նոյն թատերական ընդունելութիւնը գտաւ որով օգտուեցուած էր բրիտանական ստանդին էջ. Մասնաւորապէս ի Մանչէսթրը, արուեստագիտական ճոխարեւ յաղթանակներ տարաւ Տիկին Սառա Պեռնար յաւելեալ սկզբը Բարիզ տրաձաւ ու քանի մը օր մնալէ ետք, ծովակերեայ գիւղ մը գնաց օգտագործելու Ցառաջիկայ ձմեռ ինք չի պիտի խաղայ Արենէսանս թատրոնին մէջ որուն տնօրէնութիւնը կը պահէ միշտ իր մարդած ու պատրաստած արուեստագէտներուն պիտի թողու զայն, և ինք թատերական շրջան մը պիտի կատարէ Եւրոպայի ու Ամերիկայի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ 1896—97ի շրջանին միայն պիտի վերադառնայ բարիզեան բեմին վրայ։

ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ ՆԻՒԹԱԿԱՆԸ

Առաջիկ Ծխական կոնդակի վերաբերող քանի մը հին կոնդակներու պատճէններ կան.

Արմաշու և Նիկոմիդիոյ Պատրիարքական հանգուցեալ փոխանորդ և տեղապահ Տ. Ստեփաննոս Արքեպիսկոպոսէ.

«Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ Տեառն Ստեփաննոսի Արքեպիսկոպոսի և Առաջնորդ Տեղապահ Զարեհափան Ս Աստուածածնի հրաշալի վանուցն Արմաշու և Նիկոմիդիոյ և բոլոր թեմից Նորին Յուրմէ սիրով Ս. հոգւոյն ծանուցեալ Առաքելական Աթոռոյս բարեճոխ քաղաքին՝ Ս. Հրէշտակապետ, Ս. Կարապետ, Ս. Լուսաւորիչ և Ս. Ստեփաննոս եկեղեցեաց մաքրակրօն քահանայք, զի ի տարեւ գրեալ ժողովուրդս զոլով Տէրունի, շնորհեցաք Տ. Պետրոս քահանային Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ, որք են յանուանէ այսորիկ (Կը թուէ տուեն ը) զի հովանաւոր ըստ հնարիս քահանայապետին Քրիստոսի, և առնուցու իւրաւունս ի կենս անեալ և ի ննջեցեալս ըստ սովորութեան Հայ. Ս Եկեղեցւոյ, և յայլոյ քահանայից՝ զի որ իւրեանց լինել ձեռնամուխ, զի սեպհական են ժողովուրդք Տ. Պետրոս քահանային։ Որ և լիցուք օրհնեալք Յաստուծոյ և յամենայն սրբոց նորա և ի մէնջ։ Ամէն։

Նիք (ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ)

գրեցաւ ծիսի կոնդակս յամի Տեառն 1832 և յԱպր. 25ի Զարեհափան Ս. Վանայ։

Կոնդակ Յակոբ Պատրիարքի

«Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ Տեառն Ստեփաննոսի Արքեպիսկոպոսի և Սրբազան Պատրիարքի մեծի Կիրայանիստ մայրաքաղաքին Պոլսոյ և միանգամայն Աստուածընտիր Առաջնորդի Արմաշու Զարեհափան Ս. Աստուածածնի և հանայն վիճակաց նորա փոխանորդ և Տեղապահ Տէր Յակոբ վարդապետին Յորմէ սիրով Ս. Հոգւոյն և Քրիստոսական ողջունիւն և օրհնութեամբ ծանեալ Զենիդիէրու օրհնեալ գիւղի մաքրակրօն քահանայք և բարեպաշտօն երեւելիք և համայն ժողովուրդք մեր ի Քրիստոս, զի այսորիկ ստորագրեալ ծախքս Տէրունի զոլով չնորհեցաք բարեկրօն Տ. Արսէն քահանային, որք են այսորիկ։ (Կը թուէ 55 տուն)։ Զայսոսիկ վերադիրեալ ծուխսն, զորս չնորհեալ եմք միայն Տ. Արսէն բարեշնորհ քահանային, սա ունի հովանի ըստ ձգմարիտ հոտապետին Քրիստոսի և վայելել զքահանայական սովորեալ և կանոնեալ իրաւունս թէ՝ ի կենդանեաց և թէ ի նոչեցելոց, զի այսու պարտաւորութեամբ և իսքն կարասցէ արթնութեամբ ջամբել զհովանաւոր դիրարուս Աստուածային օրինացն և պատուիրանաց, և որպէս չէ օրէն ձեռնամուխ լինել ումեք այլոց քահանայից վերադրեալ ծիսիցս բաց ի սմանէ՝ ասդանպէս և սա ինքն միայն վայելեալ զհաստ քահանայական իրաւանցն այնոցիկ հօտից, ուստի սայ համարս առաջի արդարադատ դատաւորին Յիսուսի Քրիստոսի թէ ահա՛ ես և մանկունք իմ, յորում Տէր Աստուած պարգևիցս պահեսցէ։ Ամէն։

Կնիք 6 ԿՈՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Ի թուականութեան ՌՄՄԸ, յամի Փրկչին 1832 յԱպրիլ 28. օրհնեալ գիւղն Զէյթունլու։

Առհասարակ քահանայից նիւթականին ապրուստի մասին այսչափ ինչ գրելէ յետոյ սկսիմ ի վեր հանել այն ձեւակերպութիւնները պայմանները, որովք կը ձեռնադրուին այժմ ընծայուածք ի Պոլիս, և ցոյց տալ այն միջոցները որովք կարող կըլլան սիրանալ ծուխերու և պարզել այն քահանայական ընծայքը որս կը հետեւին քահանայք ամենք, ինչ որ կարգիլէ Ս. Աւետարանը, Առաքելոյ թուղթերը, հայրապետական կանոններն, իրենց կոչումը, իրենց ուխտը։

ՍԱՄՈՒԷԼ ԵՐԼՑ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (27)

ԺԻԼ ՏԸ ԿԱՍԹԻՆ

ԲՕԼԻՆ ՏԸ ՄԵՐԻԱՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Բօլին թեւերը կը գալարէր։

—Պիտի մեռնի՞, Աստուա՜ծ իմ, Աստուա՜ծ իմ, արդէն բաւական դժբախտ չէ՞։

Ցեղոյ խօսքն իր մօր ուղղելով ըսաւ.

—Փողացաւ է, այնպէս չէ՞։

Խեղճ կինը յանգէտս պատասխանեց.

—Չեմ գիտեր, աղջիկս։

—Բայց, մի՛ պակէք ինձմէ։

—Բան մը պակած չունիմ... չեմ գիտեր։

—Այս, փողացաւ է, ըսաւ Բօլին վայրագ դէմքով մը, փողացաւը, այդ սոսկալի, անդարմանելի հիւանդութիւնը, որուն անունն իսկ մայրերը կը զոզացնէ։

—Բան մը չեմ կարող ըսել, յարեց պառաւուհին. բժիշկը թող պիտի ըսէ։

—Բայց առայժմ ի՞նչ ընելու է։ Չեմ կրնար ձգել որ զաւակս խղդուի։

—Ընելու բան մը չկայ։

—Եթէ փղոցաւ է, ըսաւ Մառի, պէտք է փախուիլ տալ։

Բօլին սպասուհիին դարձաւ.

—Փղոցաւէ տառապող տղաքներ ունեցա՞ծ էք։

—Այո, տիկին։

—Իմ զաւկիս պէս էին, այնպէս չէ՞։

—Աքաղաղի ճիչին նման աղաղակ մը ունէին... Ասկէց կը ճանչցուի փղոցաւը։

—Աքաղաղի ճի՛չ... ըսաւ Բօլին, այս առտու լսեցի արթնցած ատենս...

Մեծ աղաղակ մը արձակեց.

—Տղաս կորսուա՜ծ է։

—Բայց ոչ, աղջիկս, ըսաւ պառաւուհին, մի՛ յուսահատիր... Եթէ փղոցաւս իսկ ըլլայ, մարդ միշտ փղոցաւէ չի մեռնիր։

Պառաւուհին կրակին առջեւ կը բռնէր տղան, կիսահակ, որպէսզի կարենայ աւելի հեշտիւ շունչ առնել...

Բօլին անոր նայեցաւ։

Խեղճ կինը յանգէտս պատասխանեց.

Խեղճ փոքր էակը, դէմքը կապ կանչ, կ'երերցուներ իր փոքր ձեռքերը, անլուր ձիգեր կ'ընէր շնչելու համար։

Մայրը ուժգնօրէն բռնեց զայն։

—Բայց չե՞ս տեսնար որ կը խղդուի։ Ա՛հ, ո՛րչափ կը տառապի... Եթէ կարենայի օդ ներշնչել իրեն, հիւանդութիւնը քաշել հանել իրմէ։

Բերանը զաւկին բերնին վրայ դրաւ... քաշեց անոր շունչը, փոքրելով իրեն հաղորդել հիւանդութիւնը որով կը տառապէր։

—Բօլի՛ն, ըսաւ մայրը, Բօլի՛ն, խնդ ես։

—Հիւանդութիւնը տարափոխիկ է, ըսաւ Մառի։

—Է՛հ, կո՛գս։ Եթէ մեռնի, ես ալ կուզեմ մեռնիլ...

Տղան կը խորթար... Բժիշկը չէր գար։ Առ նուազն մէկ ժամ սպասել կարկ էր մինչեւ որ հոն ըլլար... Ժամ մը չքաշած Մարը պիտի մեռնէր...

Բօլին բաղուկները կը գալարէր։

—Զենք կրնար ձգել սակայն, կ'ազազակէր, որ մեռնի, հոգին փչէ մեր մէջ, առանց պաշտպանուելու... առանց փորկելու իր փոքր կեանքը... Բայց, ի՞նչ ընել, ի՞նչ ընել։

Ա՛լ աչքերէն չէր դատեր տղան, քայլ առ քայլ հետեւելով հիւանդութեան, ներշնչումմ մը փնտռելով...

Ցանկարծ բաւ։

—Եթէ կարենայի իրմէ կոկորդէն այս մորթերը, այս թարախը որ կը խեղդեն զայն։ Այո, այնպէս է։ Մառի, բան մը գտիր ինծի։

—Ի՞նչ, տիկին։

—Խոզովակ մը, սագի փետուր մը... չեմ գիտեր...։

Ազախինը պառաւուհիին նայեցաւ՝ անոր կարծիքն հասկնալու պէս։

—Հնազանդէ, ըսաւ այս վերջինը։

—Շատ վտանգաւոր է, տիկին։

Տիկին տը Մերիան անտարբեր շարժում մը ըրաւ։

Կը հասկնար իր աղջկան անձնուիրութիւնը։ Կը հասկնար զայն վարող գաղափարը. ամբոխել տղան... Մայրը կը տառապէր խեղճ փոքր էակին տառապիլը տեսնելով։ Կեանքը պիտի տար անոր տառապանքը կարճեցուցնելու համար։ Ինքզինքը չէր խրեր։ Եթէ հրա՛ք մի չի պատահեր, տղան կորսուած էր։ Զպիտի ապրէր մինչեւ տարեկոր Գեւորին գալը որ երկու ժամու ճամբայ ունէր... պիտի ընէր ինչ որ կ'ընէր Բօլին, կեանքը պիտի վտանգէր անոր զաւակին ազատելու համար...

Պառաւուհին ետ դարձաւ։

Բօլին հաստատ ձեռքով, կորովով մը որուն վրայ միտ պիտի սքանչանար տպագրային, Բօլին առաւ խոզովակը, տղուն կոկորդը խոթեց, անոր ծայրն իր բերանը դրաւ և բոլոր ուժովը շնչեց հիւանդութիւնը, կարծես խմելով թարախը, մաքուր օդ ներշնչելով անոր թոքերուն... յետոյ, երբ վերջացուց, երբ զգաց որ արիւնը շուրթերուն կուգայ, վճռեցաւ։ Շնչացում մը ունեցաւ, ձեռքերն օդին մէջ շարժեց և գետին ինկաւ զգայազուրկ։ Բայց տղան կը շնչէր, և երբ մայրն աչքերը բացաւ... անիկա մեղմիւ կը հանգչէր իր փոքր անկողնին մէջ, պառաւուհիին ու տոքթոր Գեորգի աչքին տակ, որ նոր եկած էր...

Աղաղակ մը արձակեց Բօլին։

—Զաւա՛կս։

—Ազատեցաւ, ըսաւ բժիշկը։

—Ազատեցա՞։

—Ազատեցաւ ձեր շնորհիւ։ Գործողութիւնը կատարեցիք, իմ ընդունիքս աւելի աղ։

Բօլին ծնրադիր ինկաւ։

—Աստուա՜ծ իմ, Աստուա՜ծ իմ, ըսաւ, բոլորովին չէք լքեր զիս։ Օրհնեալ ըլլա՜ս...

Ցեղոյ անկողին վազեց որուն վրայ զաւակը պառկած էր... Դիտեց անոր քնանալը... Երեսն հանգարտ էր, թէեւ շնչառութիւնը տակաւին դժուար։

—Ա՛յ, չե՞ս տառապիր։

—Ամենեւին... Երբ արթննայ բժշկուած է...

—Փողացա՞ւ է։

—Ոչ... Կոկորդի բորբորքում մը... Յուրտ առած ըլլալու է...

—Այս գիշեր... Մայրս պատմե՞ց ձեզի։

—Ձեր փախուստը գիշերանց, սառուցիկ անձրեւին տակ, ձեր զաւկին հետ...

—Այդ վիշտն ի՞նչ է։

—Անտարակոյս։

Բօլին տարի եւաւ։

Աչքերը ցոցիր կարձկէին։

—Այսպէս, ըսաւ, այդ մարդը պիտի մեռցունէր ինչ որ ես կը սիրէի։

Մայրն ու տոքթորը անոր նայեցան, առանց հասկնալու... բայց Բօլին աւելի բացատրութիւն չտուաւ։ Կը վախնար որ չմոլէն աւելի խսած կըլլայ։

ԺԴ.

Ցեռմիջօրէի մը, քանի մը օր յետոյ այն սոսկալի տագնապէն զոր կրած էր, Բօլին տը Մերիան, իր մայրը և տոքթոր Գեորգ, որք այլեւս չէին հեռանար Մերիանի դղեակէն, հաւաքուած էին գեղեցկագրի սրահն երբ նախկին փաստաբան Պ. Լանդէնի այցը ծանուցին... Մեր երեք անձերն իրարու երես նայեցան։

Երեքն ալ նոյն գաղափարն ունէին... Այս մարդ Իրվուա մարքիզին կողմէն կուգար։

(Շարունակի)

Կ. ՊՈԼԻՍ 12,24 ՅՈՒԼԻՍ, 1895

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՄԷՋ

Երկու դէպքեր օրք այս օրերս տեղի կ'ունենան՝ հանրային գործերու մէջ բարոյականի կարեւորութիւնն զգալի կերպիւ ի վեր կը հանեն։

Այն դէպքերէ մին Անգլիոյ ընտրութիւններն են։ Միւսն ալ Ֆրանսայի մէջ Պատուոյ Լէգէոնի Վարչական Խորհրդին հրաժարումն ու քաքայումն է։

Անցեալ օր յօդուած մը հրատարակեցինք այս խորագրով. «Երեսփոխանը ի՞նչպէս կ'ընտրուին Անգլիոյ մէջ»։ Հոն պարզեցինք թէ երեսփոխանութեան համար ընտրելի մը ո՛րչափ մանրակրկիտ խնամքով կ'որոշուի Անգլիոյ մէջ. թէ ի՞նչպէս անոր ընտանեկան և անհատական վարքն ու բարքը, գործերուն վիճակն, անցեալ և ներկայ հանգամանքները մանրէ կ'անցուին, և անդ. սովորոյթք իրաւունք կուտան հակառակորդ ընտրելիին և անոր մարդոց ալ՝ ընդունուած քանտոտային ներքին կեանքին մէջ թափանցելու և անխնայ քննելու ամեն բան, դրութիւն մը որոյ հետեւանքը կ'ըլլայ անաղարտ բարոյականի տէր մարդիկ միայն անդամ ընտրել Երեսփ. Ժողովոյ։ Անգլիացիք կ'ըսեն թէ քանի որ 39 միլիոն Անգլիացիներու մէջէն 670 հոգի միայն պիտի ընտրուին իբրեւ ներկայացուցչ ազգին, անկարելի չէ ամենէն մաքուր բարոյականի տէր մարդիկն ընտրել, որք միանգամայն քաղաքագիտութեան, վարչագիտութեան, տնտեսագիտութեան և այլ ուսմանց ու փորձառութեանց պահանջուած չափովն օժտուած ըլլան։ Եւ բարոյականը կը պահանջէն ո՛չ միայն որովհետեւ ինքնին գովելի և պատուաբեր ձիրք մէ, որովհետեւ մարդկութեան կանոնաւոր վիճակն է, այլ և զի անհատական բարոյականն հիմ կը նկատուն հանրային բարոյականի, և ընդունելով հանդերձ թէ կրնայ պատահիլ որ անհատական կեանքի մէջ շատ մաքուր բարոյականի տէր չեղած մէկն հանրային գործերու մէջ օգտակար դեր մ'ունենար ըլլայ, կ'ըսեն թէ ասիկա բացառութիւն է, և կը սիրեն թէ նա՛ որ անհատական կեանքի մէջ բարոյական սկզբունքներու չի հետեւիր, բնական բերում մ'ունի հանրային կեանքի մէջ ալ շատ խղճամտ ընթացքի մը չհետեւելու։ Այս սկզբունքներու և այս վարժութիւններու հետեւութիւնն այն է որ բարոյական նկարագրի կողմէ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը տեսակին մէջ առաջին մարմին է։ Այս է անշուշտ պատճառն որ այդ Ժողով խարէական հնարքներու այնքան դիւրաւ զոհ չ'ըլլար, և հանրային գործերու մէջ անշահախնդրութեան գրօշը շատ վեր կը բռնէ։

* * *

Ֆրանսայի մէջ անհատական բարոյականի այնքան կարեւորութիւն չի տրուիր։ Բաւական է որ մարդ իւր հրապարակային պաշտօնին մէջ ուղիղ, անշահախնդիր, ճշդապահ ըլլայ, վեհանձն Ֆրանսայիք աւելին չեն փնտռեր։ Ինչպէս որ նախանձախնդիր են խղճի ազատութեան, (և ասոր համար կրօնասէրներուն կասկածով կը նային և մայրապետները կը տարապրին), անհատական կեանքն ալ անբռնաբարելի կը համարին։ Այս երկու տարբեր սկզբունքներու ի նպաստ և ընդդէմ շատ բան կրնայ զրուցուիլ։ Բայց աւելի դիւրին է՝ սկզբունքներու ճշդութիւնն և օգտակարութիւնն իրենց արդիւնքէն դատել։

—Այս գործնական հայեցակետէ նայելով խնդրոյն վրայ, ի՞նչ կը տեսնենք։

—Ֆրանսայի Խորհրդարանին կրկին ժողովներուն մէջ ալ դանուեցան մարդիկ որք իրենց խիզձը վաճառեցին, և հետեւանքն եղաւ Բանամայի ահագին խաբեբայութիւնն, որոյ պատճառաւ Ֆրանսայի ժողովուրդն իբր երկու միլիառ ֆրանք տուժեց ու շատ տուներ կործանեցան։

Եւ այս Բանամայի գայթակղութեան բազմատեսակ մնախորդ հետեւանքներէն մին էր նաև Պատուոյ Լէգէոնի Վարչութեան նման պատուաւոր մարմնոյ մը տապալումը. զի Բանամայի խաբեութեան շահատակներէն մին Է. յ. ֆէլն էր, իբր Բարերոնի Աշտարակին տնօրէնի չափէն աւելի համբաւ շահած Է. յ. ֆէլն, որ բազմաթիւ միլիոններ զրպանած էր՝ շինութեան ոչինչ մէկ մասին օգնած ըլլալուն համար։ Այս մարդ դատարաններէ վերջնական վճիռ կրած չ'ըլլալով, օրէնքի առջեւ բոլորովին դատապարտուած չէր, բայց անհատական բարոյականի տեսակէտով իւր ընվիճաքը եպերելի էր։ Պատուոյ Լէգէոնի Վարչութիւնը, Ֆրանսայի պատուանշանն այն անարժան մարդուն կուրծքէն քակել հանելու համար, կը սպասէր որ վճռագիր մը իրեն ցոյց տրուէր։ Անհատական կեանքն ի հաշիւ չառնելու և պաշտօնական ձեւակերպութիւնները պաշտելու սովորոյթն այս աստիճան արմատացած է Ֆրանսական բարքերու մէջ։ Երեսփ. Ժողովը չկրցաւ հանդուրժել այսքան ակներեւ անիրաւութեան, և Է. ֆէլի պէս խաբեբայի մը անունը տակաւին պաշտօնապէս պատուուած և մեծարուած անձնաւորութեանց կարգին մէջ պահող Վարչական Խորհրդին դէմ իւր տհաճութիւնն յայտնեց օրակարգով մը, որ Զօր. Ֆէվրիէի և ընկերայց հրաժարման պատճառ եղաւ։

* * *

Բանամայի գայթակղութենէն առաջ կը յիշէք թէ ուրիշ գայթակղութիւն մը բաւական անդամ գաղափար տուաւ կարգ մը Ֆրանսացի հանրային մարդոց անհատական բարոյականին վրայ. այն է՝ պատուանշանները տարբեռաւոր։ Այն ատեն Ֆրանսայի համար զարմանալի պատմութիւններ գրուեցան գրամին խաղացած դերին վրայ պատուանշանները բաշխման առթիւ։ Դար մը գտնէ եւ պէտք էր երկայ՝ այսպիսի բարքեր գտնելու համար Անգլիոյ մէջ։

Տարակոյս չկայ թէ այսպիսի գայթակղութիւնք գրեթէ անկարելի կ'ըլլային եթէ այն համոզումը տիրէր ֆրանսացի ընտրողներուն մէջ ալ թէ անհատական բարոյականն ի վերջոյ կ'ազդէ հանրային բարոյականին վրայ. թէ մարդ ընդարձակ շրջանակի մը մէջ ինքն իրեն անշուշտ պիտի ներէ նոյն թերութիւններ զորս անձուկ շրջանակի մը մէջ արդէն կը դատէ. թէ վարդապետական ինչպէս և գործնական տեսակէտով անխուսափելի է սերտ յարակցութիւն մը անհատական կամ ներքին բարոյականին և հանրային կամ արտաքին բարոյականին միջեւ։ Երկուց ժողովրդոց ըմբռնումի տարբերութիւններն ե՛ւս առաւել զգալի ընելու համար, դիտեցէք որ անգլիացի ժողովրդին ամենէն աւելի սիրած և վստահած մարդիկն անոնք են ճշդիւ որք նաեւ անհատական անարատ բարոյականի տէր են իրաւամբ, որք ո՛չ միայն հրապարակային գործերու մէջ այլ և անհատական վարքի ու բարքի մէջ օրինակելի մարդիկ են։ Այս է պատճառ կատաղութի մը, (հանգուցեալ) Ճոն Պրայդի մը, Պիքընֆիլտի մը վայելած ժողովրդական պաշտամունքին, զի մուտքը ձիրքերու հետ միացուցած են անարատ բարոյական ալ։ Բանամայի Ընկերութենէն կաշառուող հանրային շինութեանց նախարար Պայհօ մը Անգլիոյ մէջ երեւակայելի անդամ անկարելի է, ինչպէս պիտի խոստովանին ամեն անոնք որ ճշդապէս գիտակ են անգլիական բարքերու և գործքերու։ Ուիլսոն մը գտնիւու համար պէտք է եւս երթալ մինչեւ ԺԸ դարու անգլիական բարքերն։

* * *

Անգլիացիք, գիրաւանցապէս գործնական ժողովուրդ, սապէս կը տարմարանեն այս թէզրոյ մէջ։ «Երբ մէկու մը հետ առեւտրական գործ պիտի հաստատենք, ապէկ մը հարցուփորձ կ'ընենք կ'իմանանք թէ ի՞նչպիսի մարդ է, ի՞նչ ունակութեան տէր, խմո՞ղ է, չամա՞ղ է, ամուսնացա՞ծ է թէ ամորի, սուտլո՞ւց է թէ ճշմարտասէր։ զի կ'ըզգանք թէ ո՛վ ոք ըլլայ՝ իր անձնական վարքն ու բարքի հարկէ պիտի ազդէ իւր առեւտուրին վրայ։ Բայց ի՞նչպէս այս բաները չփնտռենք այն մարդոցմէ որոց պիտի յանձնենք 100 միլիոն ոսկի մեր ազգային եկամտացոյցիս մատակարարութիւնն, որոց պիտի վստահինք օրէնքներ շինել մեր իմացական, բարոյական և տնտեսական զարգացման համար, լիակատար իշխանութիւններով սահմանին Տերութեան մը վրայ։ Խոնարհի մը, գործարանի մը մատակարարութեան մէջ խնդրուած ձիրքերն ի՞նչպէս չփնտռուին հանրային իրաց և գործոց մատակարարութեան մէջ։ Ծուռ քանակէն ուղիղ գիծ չելներ վերջապէս, և հանրային գրամոց ուղիղ մատակարարութեան հսկելու պաշտօն ունեցող մեր պատուիրակներ պէտք է որ իրենք չարաչար գործածած չըլլան ուրիշին գրամն, իրենց գործերն ուղղամտութեամբ կառավարած ըլլան, և հանրային բարոյականի պահպանման ու բարձրման համար օրէնք դնելու պաշտօն ունեցող մեր ներկայացուցիչներ պէտք չէ որ իրենց անհատական կեանքի մէջ նոյն բարոյականի սկզբունքներն ոտքի տակ առած ըլլան, և ևն։ և ևն։

Այս գործնական իմաստասիրութեան շնորհիւ է անշուշտ որ Անգլիոյ խորհրդարանին բարոյական նկարագիրն այնքան նպաստաւոր կերպիւ կ'ընայ ի կշիռ գալ Ֆրանսայի խորհրդարանին բարոյական նկարագրին հետ, և թէպէտ ոչ սակաւ Անգլիոյ մէջ ալ կան ամեն բան նշանակելու պատրաստ լրագրեր, բայց հանրային մարդոց գայթակղութիւնք այնքան սակաւաթիւ և անկարեւոր են Անգլիոյ մէջ բաղդատմամբ Ֆրանսայի մէջ եղածներուն։ Ահա՛ գործնական դաս մը որոյ վրայ կ'արժէ որոճալ պահ մը։

Բ. Գ.

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԸՆԴՈՒԹԻՒՆՔ ԱՆԳԼԻԱ.— Եորքի Արքեպիսկոպոսն հովուական գիր մը ղրկելով իւր թեմին մէջ կազմուած Թագաւոր-եկեղեցական խորհուրդներուն, պատուիրեց որ Եկեղեցին մէջտեղը չընեն ընտրական պայքարին. զի Եկեղեցին ո՛չ ազատական է ո՛չ պահպանողական, ամեն կուսակցութենէ ալ կը վերաբերի, և ամեն կուսակցութենէ ալ հաւատացեալ ունի իւր մէջ։ Ամեն ոք իւր խղճին համեմատ պէտք է քուէ տայ այն ընտրելիին զոր յարմարագոյն կը տեսնէ անգլ. ազգին բարոյական ու նիւթական շահերը պաշտպանելու և զարգացման գարկ տալու։

—Այսուհանդերձ ազատական լրագիրք կը գրեն թէ անկիլիքան կղերը ներկայ պարագային մէջ առհասարակ միութենականաց-ազատականներուն և ապահովականներուն քուէ տուաւ. զի զգոհ էր Լորտ Ռոզպերիի նախարարութեան ներկայած Կալլէսի եկեղեցական օրինագծէն։ Անգլիոյ մէջ ո՛չ մէկ եկեղեցական երեսփոխան կրնայ ընտրուիլ, ո՛ր դաւանութենէ ալ ըլլայ. բայց ամեն եկեղեցական ընտրող է, և թէպէտ եկեղեցւոյ մէջ կամ եկեղեցական հանգամանքով ի նպաստ այս կամ այն կուսակցութեան չի կրնար խօսիլ, բայց իբրեւ քաղաքացի ուրիշ ամեն ազատութիւն կը վայելէ ամեն անգլիացի հպատակի նման։ Անկիլիքան Եպիսկոպոսք ի ընէ անդամ են Լորտերու Ժողովոյն։ Բաց ասոնց, անկիլիքան Եպիսկոպոսք ունին Եկեղեցական Խորհրդարան մը, կամ լաւ եւս՝ Եկեղեցական Մերկայտ մը, որուն հանդէպ եկեղեցական Երեսփ. Ժողով մը կը կազմեն եպիսկոպոսական ասոիճանէն վար գտնուող անկիլիքան ուրիշ եկեղեցականք, ընտրուելով իրենց դասակարգին քուէներովը։

Պ. ՃՈՆ ՄՈՐԼԻ՝ պարտութեան հետ, զոր Աբե-Լէյի երեկուան թուով ծանուցինք, չորսի հասաւ թիւն այն ազատական նախարարներուն որք մերժուեցան իրենց ընտրողներուն կողմէ. Սըր Ուիլիըմ Հարքորդ, Պ. Ճոն Մորլի, Պ. Արնոլտ Մորլի և Պ. Շօ-Լեֆէվր։ Ասոնց վրայ պէտք է աւելցնենք ազատական նախարարական խորհրդականներն եւս որք չկրցան ընտրուիլ, Սըր Ճոն Հիպպէրդ, Պ. Էվզըն-Կոուբը և Պ. Ա. Պրէնտ, (այս վերջին երկուքը «խաղաղանք» ազատական կուսակցութեան)։ Մերժուած այս առաջնակարգ ազատական երեսփոխաններէն միայն Սըր Ուիլիըմի համար ամոռ մը գտնուեցաւ մինչեւ հիմա։

— Լիվերբուլ իւր միակ ազատական երեսփոխանն եւս մերժեց այս անդամ և բոլորովին միութենական երեսփոխաններ ընտրեց։ Լէնդէյիր ճարտարագործ նահանգը գրեթէ ամբողջովին Միութենականներուն անցաւ այս անդամ։ Հարուածեալ ազատական նախարարներէն Սըր Հէրի Բէմպրը Պէնըրմէն, պատերազմական նախարարն, որոյ դէմ քուէն պատճառ եղած էր ազատական վարչութեան անկումն, կրցաւ յաջողապէս վերընտրուիլ ի Սաֆրիլնկ։

ԻՌԼԱՆՏԱՅԻ մէջ Փառնէլեանք, որք Լորտ Ռոզպերիի վարչութեան դէմ դարձած էին, կը ծաղրեն Ազատականաց պարտութիւնն, և կ'ըսեն թէ անոնք իրենց խոստումներուն թերացան ու արժանի էր որ այս անդամ մերժուէին ընտրողներէն։ «Մէք անոնցմէ Իսլանտայի տնտեսական և ընկերական կացութեան ճար մը կը խնդրեինք, իսկ անոնք ճառով կը պատասխանէին մեզ», կ'ըսեն Պ. Ճոն Ռէմմոնտ հետեւորդը։ Ինչպէս Հեռագիրն արդէն ծանոյց, Պ. Ռէմմոնտ ոչ միայն կրցաւ վերընտրուիլ, այլ և երկու աթոռ կորցուց Պ. Ճրսդին Մաքարթիի հետեւողներէն, որք Հակափառնէլեան անուամբ ծանօթ են, այսինքն՝ Ազատականներուն հետ դաշնակից են Միութենականներուն դէմ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ կառավարութիւնն յատակագծեր պատրաստեց մեծ գիտարանի և գինուորական մարերանոցի մը կառուցման համար Քալէի մօտերն, որպէս զի պատերազմի ժամանակ Մանշի ծովուն մէջ գործող ֆրանսական նաւատորմը պաշարի և ռազմամթերքի հաստատ մթերանոց մը առնեն ունենայ ամեն վայրկեան։ Բնաւ տարակոյս չունի նախարարութիւնը թէ երեսփ. Ժողովը պիտի քուէարկէ այս նպատակաւ խնդրուելիք վարկը։

ՖՐԱՆՍԷ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Ֆրանսական թերթ մը կը գրէ թէ՝ իբրեւ պատասխան Անգլիոյ և Իտալիոյ նաւատորմերուն եղբայրակցութիւն ի Բորդամաթ՝ կը խորհուի այցելութեանց փոխանակութիւն մը Պ. Ֆէլիքս Ֆոռի և Ռուսիոյ կայսր միջեւ։ Գլխաւոր խնդիրն այն էր թէ ո՛վ պիտի ընէր առաջին այցելութիւնն։ Այս դժուարութեան տեղի չի մնար. զի Զարին թագաւորութիւնն 1896 մարտ ամսուն պիտի ըլլայ և կանոն է որ Զարը թագ չդրած դուրս չելներ երկրէն։ Ուստի, Պ. Ֆէլիքս Ֆոռ պիտի հրաւիրուի ներկայ ըլլալ թագադրութեան։ Որովհետեւ օտար վեհապետք չեն հրաւիրուիր այն արարողութեան, Զարին հրաւէրը բացարձակ բարեկամութեան ցոյց մը պիտի ըլլայ Ֆրանսայի համար։ Մէկ ամիս ետքը, Զարն ու Զարուհին Փարիզ պիտի գան պաշտօնապէս։— Այս ամենն աղէկ, բայց ո՞վ գիտէ մինչեւ 1896 մարտ—ապրիլ ամիսները գեռ ի՞նչ կարգադրութիւնք պիտի ըլլան Ռուսիոյ և Ֆրանսայի միջեւ։

ՆՈՐ ՀՆԴԻԿ ԵՐԵՍՓԻԽԱՆԸ.— Մրցզրը Մանչըսթրի Մրբուանձի Պրօտեսթանկերի, Լոնտոնի հիւսիս-արեւելեան Պէթնըլ Կրին շրջանակին պահպանողական նորընտիր երեսփոխանը, բնիկ Ցոմպայցի է։ Տեղւոյն Էլիզիանցան Քոլէճ անգլ. կրթարանին մէջ կրթուած էր. հոն հրատարակուող Սդէրտէն (Պետական Մարդ) անգլ. թերթին խմբագիր եղաւ, և 1872ին իւր հօր յաջորդեց իրրեւ պետ Պուունակերը բնիկ Պետութեան Ցոմպայի գործակալութեան։ Առաջին անդամ 1882ին Լոնտոն գնաց, և փառաբանական ուսման պարապելով ի Լինքըլնս Ին, 1885ին անդամակցեցաւ անգլ. փաստաբանական դասակարգին, և 1886ին դաղթային և բնիկ Ցուցանդէսին մէջ իւր պատկանած բնիկ հնդիկ Պետութեան ներկայացուցիչ եղաւ։ Գնդարուեստից Ընկերութեան անդամակցեցաւ, և զրամ հանդանակելով, Լոնտոնի Կայսերական Հաստատութեան մէջ հնդկական մասնաւոր շէնք մը կառոյց։

ՄԱՏԱՆԱՔԱՐ.— Նորդ Տամ դը Սայլֆրանսական փոխադրանաւն անցեալ շաբթու Մարսիլիա հասաւ Մատակաքարէ 300ի չափ հիւանդ գօրք բերելով։ Անոնցմէ 10ը ճամբան մեռած էին։

ՌՈՒՍԵՐԷՆԻ ՈՒՍՈՒՄԸ մտցուած է Պուկարիոյ վարժարաններուն մէջ։ Տարրական դասարաններէն վեր դասագիրքերն ալ ռուսերէն ըլլալ որոշուած է, նկատելով որ մանկավարժական տեսակէտով Ռուսք աւելի յառաջացեալ են քան Պուլկարները։ Տ. Բէլման եպիսկոպոս ըսաւ Փեդերպուրկի մետրապոլիտին թէ ժամանակաւ Ռուսիա իւր օրինաւոր քրիստոնէութիւնն, իւր զերն ու դպրութիւնն և քաղաքակրթութիւնն Պուլկարներէն ստացած էր ձեռամբ որոցն կիւրեղի և Մեթոտիոսի, և կրթական տեսակէտով նմանօրինակ ծառայութիւն մը պատուոյ

ԱՆՑԱԴԻՐ. — Ձեռնհաս խչխանութիւնք նկատելով որ գաւառացիներէ ոմանք թէեւ երկար ատեն մայրաքաղաքի մէջ մնալով արհեստով մը կզբաղին, սակայն երբ իրենց ծննդավայրերը կամ ուրիշ տեղ մը երթալու ըլլան, անցագիր ստանալու համար՝ իմամներու, մուխթարներու, Պատրիարքարանց, խարամարանի և խանեբու սենեկապահներու կողմէ տրուած ծանուցագրերու մէջ (էլմո-խապէր) կը նշանակուի որ իբրեւ թէ մէկ քանի օր առաջ գործի համար մայրաքաղաքս եկած են և նորէն պիտի երթան և թէ իրենց անցագրերը կորսնցուցած են, նկատելով որ այս պարագան դիւրութիւն կընծայէ կարգ մը արհեստաւորներու ու գործաւորներու՝ տուրքի հաշուէ իրենց ունեցած պարտքը չվճարելովուզած տեղերնին երթալու համար և նկատելով որ այդ կարգի ծանուցագիր տուողներն ըստ օրինի պատասխանատու են, այդ առթիւ հարկ եղած զգոյշը պիտի ընէ իմամներուն, ոչ-իսլամ հասարակութեանց մուխթարներուն և խանեբու սեռնակապահներուն։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ վերատեսչութիւնը ծրագիր մը պատրաստած է, որով ինչ ինչ բարեփոխումներ կառաջարկէ անցագրոց կանոնադրոյն այն մասին համար, որ կը վերաբերի՝ Պոլսոյ և Ղալաթիոյ կողմը յատուկ տեղեր չունենալու՝ անցագիրները քննելու համար։ Վերատեսչութիւնը այդ բարեփոխումներն առաջարկած է՝ օրպէս զի անցագրոց քննութեան գործն աւելի կանոնաւոր կերպով կատարուի։ Ներքին գործոց նախարարութիւնն, այդ ծրագրին պարունակութիւնն ընդունելի դատելով, մատուցուած է զայն Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ԲԱՐԱՆԹԻՆԱ.— Առողջապահական ժողովին որոշած է որ Իսկէնտերունէն մինչեւ Սէվիտէյ գտնուած ծովեզերեայ քաղաքներէն մեկնող նաւերն երէկուէ սկսեալ հինգ օրուան քարանթինի ենթարկուին՝ իբր նախազգուշութիւն։

ՖԷՍԽԱՆԷԻ գործարանին մէջ պատրաստուած չուխաները ներկելու համար Անգլիէն բերուած վարպետին կողմէ ներկուած մէկ քանի կեպասներ գնահատուեր են և ուրիշ մէկ քանի կերպասներն ալ յանձնուեր են ներկուելու համար։ Ասոնք ալ եթէ ընդունելի դատուին, անգլիացի այդ վարպետին պաշտօնավարութեանը համար պայմանագրութիւն պիտի կնքուի։

ԱՔԵԱ-ԴԱՄԱՍԿՈՍ։ երկաթուղոյ արտօնատէր Պ. Բիլինկի պահանջմանց համար Պետական Խորհուրդն որոշած է մերժուելու պատասխան տալ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնն ի մտոյ Սպարապետի Դուռը պիտի դրկէ ելմտական ներկայ տարւոյ ամսաթուակաց առաջին մասին հեղինակները։

ՊՈԼՍՈՅ ձիւնի Մէյտանի թաղը՝ անանձնաբաժանական վարժարանին մօտ կառուցուելու վրայ եղող անասնոց հիւանդանոցին շինութիւնն աւարտելու վրայ է։

ՋՐՀԱՆԿԻՐ զօրաց կառքերուն թիւն որոշուած ըլլալով աւելցնել, Հունգարիէն 48 ձիեր պիտի բերուին։

ՏԱՍԱՆՈՐԴ.—Ելմտական նախարարութիւնը հրահանգ ղրկած է ամեն կողմ, գանձել անցեալ տարուան տասանորդի տրոց անվճար մնացած մասերը։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷԻ տնօրէն Հիւսէյին Խաքի էֆէնտի, որ ժամանակ մը ի վեր հիւանդ էր, սկսած է ապաքինիլ։

ՀԱՃԸՆԻ մէջ հայ-հռոմէականաց յատուկ եկեղեցի մը շինելու համար արտօնութիւն շնորհուած է։

ԱՔԻՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ իտալական հիւպատոսն ուրիշ տեղ փոխադրուած ըլլալով, անոր յաջողած է ասպետ Մօթա։

ԼԻԲԱՆԱՆՈՒ մէջ շինուելու վրայ եղող երկաթուղւոյն արտօնատիրոջ խնդրանացը վրայ, արտօնութիւն շնորհուած է երկաթելու շինութեան համար որոշեալ պայմանաժամը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Քրնէյ շոգենաւին մէջ, որ Քարտիֆէն Պաթում երթալու համար Վոսփորէն կանցնէր, երէկ առաւ ցաւալի արկած մը պատահեցաւ։ Կաթսան պայթելով երեք մարդեր ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Ասոնց երկուքը հնդիկ են և հնոցպան և մին՝ ճարտնցի՝ նաւուն խոհարար։ Ասոնց վիճակը խիստ ծանր ըլլալով ի Ղալաթիա անգլիական հիւանդանոցը տարուեցան։ Զորս նաւագներ ալ թեթեւապէս վիրաւորուեցան։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.—Երէկ Պոլսոյ Սօուք Չէշմէ Քաղին մէջ ձիւաւոր մը սեւամորթ կին մը կոխոտեց, որ ձախ ոտքէն վիրաւորուեցաւ։

—Աչքի գիշերը Գումգաբուի ջրհանկիրներէն Ցակոբ՝ Ագսէրայի հրդեհէն վերադառնալուն, կռուի բռնուեցաւ իր մէկ ընկերոջը հետ և ծանրապէս վիրաւորեց զայն։

—Երէկ Գումգաբուի կողմը տան մը խոհանոցը բռնկեցաւ, սակայն կարելի եղաւ անմիջապէս կրակը մարել։ Այդ միջոցին Ջրհանկիրի մը գլխուն քար մը իյնալով վիրաւորուեցաւ։

—Ոսկեղջիւրի թիւ 6 շոգենաւը երէկ Գարաքէոյի կամուրջին մօտենալու պահուն նաւակ մը ընկղմեց։ Մէջը գտնուող երկու յոյն կիներ ծովը ինկան, սակայն անմիջապէս ազատուեցան։

—Շնչգատէ Պաշիի կողմը անցեալ գիշեր երկու կառապաններ՝ Իպրէթ ու սեւամորթ Սայիտ կռուի բռնուելով գիրք ծանրապէս վիրաւորեցին։ Երկուքն ալ ձերբակալուեցան։

—Նախընթաց օր, Թէբէ Պաշիի մէջ կառուցուելու վրայ եղող չէնքի մը չորրորդ յարկը աշխատող Ճօրճի անուն 22 տարեկան իտալացի որմնադիր մը դիպուածով վար ինկաւ և ձախ կողէն ծանրապէս վիրաւորուելով, հիւանդանոց տարուեցաւ։

—Երէկ, ի Եէնիքիւղ աւստրիական դեսպանատան ամարանոցին մէջ աշխատող գործաւորներէն Սաֆա իր արհեստակիցներէն՝ Եանքօն վիրաւորից դաշոյնի հարուածով մը։

—Առէջի իրիկունը, Բերաի Կլուվանի փողոցին մէջ երկու մարդիք յարձակեցան Բասիլիանօ անուն իտալացիի մը վրայ և գլխուն գաւազանի հարուած մը իջեցուցին, այնչափ սաստիկ որ իտալացին բաւական արիւն կորսնցուց։

ՏԱՐԵՑՈՑ. — Նոյեմբեր 15ին պիտի հրատարակուի 1896ի Պիժու տարեցոյցը որ այբուբէնի կարգով պիտի պարունակէ Կ. Պոլսոյ գործարանատէրներուն, արհեստագործներուն, վաճառականներուն, սեղանաւորներուն և այլոց անունն ու հասցէն, ինչպէս նաեւ օգտակար ծանօթութիւններ ու ծանուցումներ։ Բաժանորդագրութիւն՝ Կ. Պոլսոյ համար 16 ղրշ. օտար երկրի 4 ֆրանք։ Ամեն բաժանորդ իրաւունք ունի անունն ու հասցէն ձրի հրատարակել տալու։ Ծանուցումներ՝ կէս էջը 9 ֆրանք, մէկ էջ՝ 16 ֆրանք, երկու էջը 30 ֆրանք։ Բաժանորդագրութիւնք կընդունուին Պիժու տարեցոյցին գրասենեակը Բերա Մեծ Փողոց թիւ 136։

250 4—5

ՇԻՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ՍԻՐՈՑ ԶՈՀԵՐ

Բարձր ու ժայռոտ լեռնաշղթայի մը ստորոտը՝ դուրան գաշտի մը մէկ անկիւնը կը գտնուի Գ... անունով հայաբնակ գիւղն որ շինուած ու հաստատուած է երկար ժամանակներէ ի վեր։

Ձմեռնային ցուրտ ու մթին գիշեր մ'էր. երկինքը ամպի դէպերով և երկիրը ձիւնի կուտակներով ծածկուած. հիւսիսային պաղ քամին կատաղաբար վիրէն փչելով՝ ձիւնի փոչիներն օդին մէջ կը սրսկէր. այս պահուն ոչ ոք կար դուրսը. Գ. գեղի ամբողջ բնակիչներ, տուներնին մտած՝ ոմանք քնացած էին, ոմանք ալ, ինչպէս սովորական էր, գեղջուկ զրոյցներով ու խօսակցութիւններով ժամանակ կ'անցուցնէին. քիչ մը հեռուն՝ գեղին մէկ ծայրն ալ՝ գիւղապետ Ըէյս Սագօին տունը քանի մը անձեր հաւաքուած գինեփուռմ կ'ընէին ուրախութեան մէջ ընկղմած։ Մտնենք այդ տունը

Շինական ճաչակով շինուած տուն մ'էր այն, 4—5 բաժանումներով՝ քարաշէն և երկյարկի, ստորին բաժանումներն անասուններուն կը պատկանէին, իսկ վերինները տէրերուն։ Ուրիշ գիւղական տուներու պէս՝ այս ալ չունէր պատուհաններ ու լուսամուտներ. լոյս և օդ բաժանումներուն մէջ կը մտնէին միայն երդիքներէն, ծխնելոյզներէն ու դուռներէն։

Գինեխումը կը կատարուէր ըէյս Սագոյի տան բաժանումներուն ամենէն մեծագոյնն մասին մէջ։ Բուխերիկի մշտաբուխ ծխէն դեղնած էին պատերը, որոց երկանքէն փռուած էին նահապետական թաղիքներ, շինուած գոյնզգոյն բուրդերէ. հարաւային պատին մէջէր գեղջուկ օճաքը, որուն մէջ կացնի ծառերու չոր կտորներ դրուած կը վառէին, կրակին ճարճատուն կայծերը ու բոցերը բարձրանալով ծխնելոյզէն դուրս կը ցայտէին երբեմն։ Օճախին առջեւը դրուած էր փայտէ մեծ ու կլոր սեղան մը, որուն վրայ կը տեսնուէր կարմիր գինիի բաժակներ ու սափորներ։ Կային նաեւ քանի մը հոգէ պնակներ, բանջարեղէններէ շինուած կերակուրներով լեցուն։ Այդ սեղանին շուրջ շարուած էին կարգով գեղին տէրտէրը, վարժապետը, տանտէր ըէյս Սագօն և ուրիշ քանի մը դրկիցներ։ Ըէյս Սագոյի տղայ Գրգոն ալ ոտքի կանգնած՝ իբր մատուռակ՝ գինի կուտար իր հիւրերուն անոնց իւրաքանչիւրի բաժակին գեղջկական եղանակով՝ երգ մ'ըսելով։ Ուրախութիւնը կատարեալ էր, գինիի բաժակները երբէք չէին դադրիր ման գալէ, վայ անոր՝ որ կիսատ խմէր, և «չեմ կըընայրը» արտասանէր, այն ատեն չորս գաւաթ պիտի տեղար գլխուն ի պատիժ իր ժուժկալութեան։ Այսպէս շարունակեցին գրեթէ երեք ժամ. գործը տեղը հասեր էր, այլ եւս գինին կը տիրապետէր մտքերնուն, և ամենքն ալ շոգին ազդեցութեան տակ գրեթէ մէկ մէկ մարդամեքենաներ դարձեր էին։

Այս հարբածութեան մէջ՝ խօսելու թելն առաւ գեղին տէրտէրը—Տ. Մելքոնը (այս էր նորա անունը)։ Նա պահ մը իր թանձր ու երկայն մօրուքին հետ խաղալէ և տաքցած ճակատը շփելէ յետոյ՝ բառ կը փնտռէր վեր հանելու խորհուրդ մը, որ կը գառնար իր մտքին մէջ. հանդիսաւոր առաջարկ մ'ունէր, կուզէր ըսել, սակայն գտնելիք ընդունելութեանը վրայ կը տարակուսէր. վերջապէս ինքզինք ամփոփելով ձեռքին բաժակը երկարցուց ըէյս Սագոյին ըսելով «ըէյս Սագո՛յ, հրամէ, քզի բան մի տ'ըսեմ»։ Ըէյսը ոտքի ելնելով առաւ բաժակը, նախ շնորհակալութիւն յայտնեց յետոյ նստաւ ըսելով թէ՝ «Աստուած խէր է նէ Տէրէր, ըսէ՛ տեսնենք ինչ է.— «հենց, քիչ մ'առաջ մտքէս բան մ'անցաւ, քեզի իմ խորհուրդս յայտնելու կուզեմ, ըէյս Սագոյ օրհնած Աստուծոյ հրամանքով հեռագ խնամութիւն մ'ընեմ, պզտիկ Շուշանիս ուզել իմ պզտիկ Վարդանին, երկուքը մէկ պոյ են, էն լէ երեք տարու, էն լէ երեք տարու, էն լէ կաթէն նոր կտրուած, էն լէ նոր, ահա իմ ըսելիքս այս է օրհնած»։ Սեղանակիցները բոլորը մէկէն «էկլիս Մարգարէն հենց է՝ տըրուստ լէ (չիտակն ալ) որ կայ էսէ, երկուքը լէ իրարու չափին (հասակակից)»։ Ըէյս Սագոն ձեռքին գաւաթը պարպելով բոպէ մը մտմտաց, ու գլուխը վեր առնելով բաւ. «Աստուած լէ թագինայ հս լէ կրսեմ տէրտէրը բան մը տը'սէ, տնաչէն էտ լէ բա՞ն է, գուն կուզես, ես լէ կիսամ, աղջիկ մը չէ, թող գուրպան էղնի բեգի, ու հաղը կոտէրներուն (ներկայ ունկնդիրներուն)։»

Ամէն բան լրացեր էր գրեթէ տասը վայրկեանի մէջ, Տ. Մելքոնը և ըէյս Սագոն հոն եղողներուն հետ մէկտեղ խնամութեան քարը դրին վերջնական որոշումը տալով։ Եւ Տէրտէրի առաջարկին վրայ հաճեցան նոյն գիշեր հոնտեղ կատարել երկու երեխաներուն նշանտուքի արարողութիւնը Տիրացու վարժապետի կնքահայրութեամբ։ Գինիի բաժակներն իրարու հետ փոխանակելով շնորհաւորեցին զիրար. չը մոռնալով պատուել հանդիսականներն ալ, երկու խնամիք խօսքերնին ուղղելով անոնց «Ձեր խում անոյշ բարի էք եկեր հազար բարով. վեր մեր գլխուն, վեր մեր աչից» ըսելով հոգէ ահպին գաւաթներ ի մի ուսմ խմեցին, յետոյ Տէրտէրը կանչել տուաւ ըէյս Սագոյի կին Կիւլվարդը։ իր նոր խնամին, և ձեռքովը բաժակ մը գինի լեցնելով տուաւ անոր «Ի՞նչ կ'ըսես խնամ Կիւլվարդ, դուն ալ կուզո՞ս խնամի էղնալ». Կիւլվարդը տէրտէրի ձեռքը համբուրելով առաւ բաժակը, ինք ալ առանց խորհելու մեքենաբար իր երկան խոտորումը յարգեց. «Օրհնեա՛ տէր, ձեր խում անոյշ, բարով հազար բարով էկեր էք» ըսելով երեսը անդին դարձուց իսկոյն, նորէն լեցնելով տուաւ տէրտէրին կրկնելով «Բարով բարով խնամի տէրտէր» ու ինք գնաց իր գործին։

Քիչ մ'ալ անցնելէ յետոյ, Տ. Մելքոնը կէս ժամի համար գիշեր բարի մաղթելով՝ ներկաներուն հաւանութեամբ մեկնեցաւ դէպի տուն իր նորընտիր կնքահայր վարժապետի ընկերակցութեամբ երեցկնոջ հարդրգելու այս բերկրաբեր լուրն։

Դուրսը ցուրտ էր և մութ, վարժապետին ձեռքը ճրագ մը կար, ան ալ քամին մարեց, ինքը ու տէրտէրը մութին մէջ տանիքներէն վողոցներուն մէջ լեցուած ձիւնի կոյտերուն դէպերուն վրայէն ելնելով իջնալով վերջապէս հասան տուն։ Փոքրիկ Վարդանի նշանտուքի ուրախութիւն լուրն երեց կնոջ տալէ յետոյ հարկ եղած պատրաստութիւնները տեսնելով երեց կինն ալ միասին առնելով վերադարձան խնամի Ըէյս Սագոյին տունը. չը մոռնանք ըսելու թէ՝ փեսայացու մանկիկն ալ հետերնին առին, ոչ թէ՝ տեղական սովորութիւն մ'էր ըրածնին, այլ երբասի տուն չէր դադրիր առանց մօրը։

Տէրտէրն ու երեցկինը գալուն պէս՝ սովորականէն աւելի հազար բարեւներով, ընդունուեցան ըէյս Սագոյէն և իր տունէն, քիչ մը հանգստանալէ յետոյ գինիին սեղանը մէջտեղէն վերուցին, անոր յաջորդից ուրիշ բոլորակ սեղան մը։ Տէրտէրը իր գրպանէն հանեց ոսկի մատանի մը եւ հինգ հատ ոսկիներ (քանական դահեկան արժող) զոր թաշկինակի մը ծայրը կապելով դրաւ սեղանին վրայ, և սկսաւ վարժապետի ձայնակցութեամբ կատարել նշանտուքի արարողութիւնը ի ներկայութեան հոն եղողներուն, արարողութիւնը փիրմնալուն թաշկինակը և անոր մէջ եղած հինգ ոսկիներն ու մատանին Տէր Մելքոնը յանձնեց ըէյս Սագոյին, ասկից զատ հինգ հարիւր դահեկան ալ բացէն տուաւ ի հաշիւ սովորական դրամի (պաշրդ)։

Ուրախալի էր տեսնել նշանի օրհնութեան ժամանակ այն փոքրիկ երկու նըշանածներն—Շուշան ու Վարդանը, տան մէկ անկիւնը իրարու հետ կը խաղային խնալով երնալով, սիրուն թաշկինակներու նման անիմաստ ձայներ ու ճիչեր կ'արձակէին, անգէտ իրենց շուրջը եղած դարձուածներուն։

Խնամութիւնն օրհնուած էր, ալ ներկաներուն շնորհաւորումները սկսան տեղալ չորս կողմէն, ամեն ոք ուրախ էր և զուարթ. Տ. Մելքոնը և ըէյս Սագոն ուղեցին հանդիսականներուն հետ նորէն «ուրախութիւն ի վերայ ուրախութեանց» մ'ալ ընել. ահա մէջտեղ կը բերուի դարձեալ գինին սեղանը, այս անգամ առաջինէն աւելի լեցուն ու զարդարուն, և նոյն գիշեր սինչեւ առաւօտ կը շարունակուի նշանտուքի գինեխումի տօնը։ Կիւլվարդն ալ երեցկնոջ հետ մէկտեղ՝ տանը հարսներով ու աղջիկներով հաճոյ ուրախութիւն մը անցուցին, չը մոռնալով փոխանակել գինիի խորհրդաւոր բաժակները կանայի հազար շնորհաւորումներով։ (Մնացեալը վաղուան թուով)

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս գոհութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ անգլիարնակ Պատ. ազգայիններէ կազմեալ նպաստամատոյց Ցանձնաժողովն, ըստ իւր բարի սովորութեան՝ այս անգամ եւս, նախաձեռնութեամբ Ազն. Մարտիրոս էֆ. Թոգաթեանի, ի նըպաստ Ազգ. Հիւանդանոցիս հանգանակութեան ձեռնարկելով, բարեհաճած է ըստ հետեւեալ ցուցակի 210 ծրար ամերիքան, 66 ծրար պատմ, 10 ծրար խասա, 20 ծրար սավաչպուր, 6 ծրար թիւլպէնտ և 210 տուզինա թաշկինակ հաւաքել և յղել ի Պոլիս։ Որուն համար Հոգաբարձութիւնս՝ ի դիմաց հարիւրաւոր պատսպարելոց, կը փութայ իւր խորին շնորհակալիքն յայտնել առ պատուական նուիրատու հայ գաղթականութիւնն Մանչէսթրի և մասնաւորապէս առ պատուարժան յանձնաժողովն, որ պատասխանելով Հոգաբարձութեանս հրաւէրին, մխիթարեցին ազգային գթութեան կարօտ տառապեալներն։

Ցուցակ Նոր-Եղբայրաց

Մեծ. Տեսք՝ Աստարճեան Պ. Ս. 8. 10 ծրար ամերիքան, 8 ծրար պատմ. Աբրահամեան-Մարտիրոսեան 10 ծրար ամերիքան. Աղնաւորեան և Ընկ. 1 ծրար պատմ 100 եաստա. Գաբամաճեան Մ. և Մ. 6 ծրար ամերիքան. Գրիգորիսեան Պ. 20 ծրար ամերիքան. Գուլումճեան եղբարք 5 ծրար ամերիքան. Գուլումճեան Ս. 4 ծրար խասա. Եալտրգճեան Ս. 100 տուզինա թաշկինակ կարմիր ու ճերմակ. Եղիազարեան Կ. Ս. 10 տուզինա թաշկինակ գունաւոր. Թոգաթեան Մ. 30 ծրար ալ պատմ տիպ, 21 ծրար պատմ 100 տուզինա ալ թաշկինակ. Թորոսեան եղբարք 50 ծրար ամերիքան. Կիւլտէրեան եղբարք 3 ծրար ամերիքան. Կարագեան Ց. 2 ծրար ամերիքան. Կիւսիչկիրտան եղբարք 5 ծրար ամերիքան. Կիւսիչեան Ց. 2 ծրար պատմ. Կիւլեան Կ. Ց. 4 ծրար թիւլիւ պատմ, Մուրատեան Գ. որդիք 10 ծրար ամերիքան, Մուրատեան Ն. Մ. 20 ծրար սավաչպուր. Մուրատեան Ց Տ. 6 ծրար թիւլիւ ճերմակ ամերիքան. Մատեհեան Մ. 5 ծրար ամերիքան. Մանուկեան Մ. Ա. 7 ծրար ամերիքան. Մանուկեան Սեդրաք 10 ծրար ամերիքան. Մելիքեան Եղբարք 5 ծրար ամերիքան, Ցովհաննէսեան Մ. 10 ծրար ամերիքան. Պէզաչեան Դ. 3 ծրար ամերիքան. Պատմաճեան Կ. Ց. 5 ծրար ամերիքան. Պէշիկթաշլեան Պ. 5 ծրար ամերիքան. Զպուքճեան Ե. 2 ծրար ամերիքան. Փափազեան Օ. և որդիք 4 ծրար խասա. Փափազեան Մինրան 6 ծրար թիւլպէնտ. Օլիմ Պաքրճեան 2 ծրար խասա. և 1 ծրար խասա ամերիքան. Ց. Ֆնտիկեան և որդիք. 20 ծրար ամերիքան. Ֆրէնկեան և ընկ. 10 ծրար ամերիքան։

Ի պիտոյ Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի
Վ. Աթէնապրէք Վ. Աթէնապրէք
Գ. Մ. ԱԼԵՍԱՆԴՐԵԱՆ Գ. Խ. ԷՎԼԻՆԵԱՆ

Վակտրան

ԶԱԼԱԹԻԱ, 12,24 յուլիս 1895

Անուանկն. եւ Վճարեալ	Թուական	Անուանումն Արժեկոչ		Ընթացիկ Գիներ	
100	1831	Հնս. Սերիա	1%	65	—
100		» » B		44	20
100		» » C		30	10
100		» » D զոցուած		28	05
400		» » բացուած		28	03
100		» » միջօրէ		27	37
100	1870	Ռում. եկեղ. զոցուած		113	1/8
Փր. 500		բացուած		141	3/4
Անկ. Վճր.		միջօրէ		139	3/4
20 10	1890	Օսմանիէ	4%	103	50
22 11	1869	Բրետի ժէն. Օպ.		11	13
10 5	1872	Սօս. Օպ. տր Շ. է Վ.		6	31
140 140	1878	Լաւրիումի		53	—
500 300	1889	Անատոլուի (Բժշ.		605	—
500 500		Երկանուղիք (Պրա.		315	—
20 8	1882	Թրամուէյ (Բժշ.		10	95
500 500		(Պրա.		499	—
500 200	183	Իսմ. Ռէժի		21	03
1.40 1.40	139	Իսմ. Միկարէթ	1%	3	19
11 5 1/2	189	Սամ. Ապաղզն. Ընկ.		7	92
500 500	183	Զրի Ընկ. Տէրբոս		151	—

ՈՐԹԻԱՆ (Բրիտ) ԻՒ ՎՐԱՅ	Օ. Ռ.	Գր.
8 օրուան համար 1000 հատի	3	75
1 ամսուան համար	6	—
1 օրուան համար	1	75
Գրքոյ	—	—
Կանխիկ (Հէվալիպիզ)	—	40

ՍԹԵՐԼԻՆԳ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	50
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԿԱՅՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ռ. 100 զրշ. էն	110	13
20 Ֆրանկնոց	87	20
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Բրեմից	51	20
Ռուպլ Սպիտակրամ	8	50
Մէճիտիէ	108	12
Մանր արծաթ	103	—
Մէճաղիք	98	—
Տոկոս Զալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԳՐՈՒԹ			
Լոնտոն 3 ամիս	Զրշ.	109	37
Փարիզ »	Ֆր.	23	5
Վիեննա 3 օրուան	Ֆիորր.	11	5
Սմիւռնա »	Մարք.	18	55

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 24 Յուլիս

Ռոնտոլիտ Օսմ. B Կնիկ.	Ֆր.	43	25
» » C »	»	—	—
D (Բացուած	»	25	72
D (Զոցուած	»	25	65
Ռումելիի Երկանուղի	»	111	3/4
Բրիտորիզ	»	488	75
Մարսոյլի Պարտատուղիք	»	—	—
Սամանիէ	»	476	25
Ռէժիի Բաժնեմուղի	»	486	20
Պանք Օսման (անուանկն.)	»	704	60
Ռանտ Ֆրանսական 3%	»	102	—
» » 4 1/2%	»	107	85
» Իտալական	»	87	95
Բրէտի Լիոնէ	»	820	—
Բրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Ռոնդուառ տ'Էսբոնդ	»	—	—
Սուէզի Բաժնեմուղի	»	3221	—
Եգիպտական Միացեալ	»	65	34
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	265

ՎԻԵՆՆԱ. 24 Յուլիս

Ռումելիի Երկանուղի	Ֆիորին	77	60
Օսմ. Ռէժի	»	232	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես		121	95
» Փարիզի »		48	25

ԼՈՆԴՈՆ 24 Յուլիս

Ռոնտոլիտ Օսմանեան A Ա. Ռ.		64	50
» » B »		43	50
» » C »		27	37
D (Բացուած	»	25	63
D (Զոցուած	»	25	37
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4%	Երշիս ռեալ.	—	—
» » 1894 3 1/2%	Եզպ. Հրկ.	—	—
Պանք Օսման (վնասեալ)	»	18	06
Այտրնի Երկանուղի	»	14	—
Միացեալ Եգիպտական	»	—	—
Առանձնաշնորհեալ	»	—	—
Անգլ. Ռոնտոլիտ	»	107	12
Ռանտ Հելլենական 5%	»	32	—
» » 4%	»	35	—
Գուլկար. Փոխառ. 6%	»	94	—
» » Նոր 6%	»	95	—
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	375

ՊՈՐԼԻՆ 24 Յուլիս

Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք		99	20
Ռումելիի Երկանուղի	»	135	—
Անատոլուի Երկանուղ. 1/4 Պրնկ.	»	95	90
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	335
» Փարիզի » 3 ամիս		80	65
Մակեդոնիոյ Երկանուղի		—	—

SPLENDIDE CAFÉ
MAISON MEGUERDITCH TOKATLIAN

Menu du 24 Juillet 1895

HORS-D'ŒUVRES VARIÉS

POTAGES. Consommé aux quenelles, Potage Pierre Le Grand.
PATÉS. Beurek à l'Orientale, Pilaw au Kébab.
POISSONS. Rougets Grillé, Homard Splendide, Bar Sauce Verte, Turbot Frit.
ENTRÉES. Filet de Bœuf Provençale, Volau-Vent Toulousaine, Poulet sauté à la Caradoc, Côte de Veau Papillotte.
ROTIS. Poulet, Agneau, Veau, Roast-beef.
LÉGUMES. Artichaut Sauce Suprême, Petits Pois Paysanne, Jardinière à la Crème, Ragoût aux Haricots verts, Courges farcies à la Turque, Aubergine frite.
ENTREMETS. Glace, Tranche de melon, Orange, Pistache, Granite fraisette au Kirsh, Gâteau aux amandes, Compôte de fruits.

Déjeuner 20 piastres.
Hors d'œuvre, 3 plats et dessert aux choix sur la carte, vin compris.
Le dîner est servi de 7 à 9 heures.
Potage, poissons, entrée, rôti, salade, légumes, entremets et dessert au choix, vin compris.
Dîner 25 piastres. 296

VIN ET SIROP DE DUSART

Ո՛րչափ փոքր ապչիկներ նախ գուարթ և թարմ, հետզհետէ կը տժգունին և կը նիհարնան, իրենց աճումը չատ արագ բլլալուն. իրենց չատ տկար վիճակները զժուարաւ կը տալան մարմնին ծանրութեանը որ կը կեր ու անչնորհ թերումներ կ'ունենայ. պատահելութեան շրջանն է այս. փոքր աղջիկը կին պիտի բլլայ, ուր կազմուածքը մեծ պէտք ունի փոսֆատ ոը չոի. բժիշկն այն ատեն կը գիմէ Տիզդաի գինիին կամ օշարակին որուն հիմն է լաքթոսֆոսֆատ ոը չոն, անհրաժեշտ սնունդ ոսկորներու և մկանունքներու, որոց ամեն կերպ աճումը չի կրնար առանց անոր կատարուիլ։

ՏՈՔԹՈՐ Պ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՄԱՆԿԱՒԱՐՈՂ ԵՒ ՎԻՐԱԲՈՅՇ

Այս անգամ իւսկիւտարէն Գատը գիւղ Բէքմէզ Թարլասը Թիւ 16 տունը փոխադրուած ըլլալով հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր կէս րէ վերջը եւ կը դարմանէ ամեն տեսակ ներքին եւ արտաքին հիւանդութիւնք։

Մասնաւորապէս ջղային եւ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւններն, նաեւ վերջերս օ-ֆէսէօռ Տոքթ. Ռուի կողմանէ հնարուած Սէռոմով որ միտ ՝ ՝ ամբողջ կերպով պատրաստ կը զտնուի՝ տղայոց կեղծմս կ (զուշ պողան)ի հիւանդութիւնները կը դարմանուին։

Շաբաթ օրերը կէս օրէ վերջը ծրի, երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերն կէս օրէ առաջ էրէն գիւղ Խոտիկեան եւ Սաքաեան էֆէնտիներու զեղարուեստներէ կը գտնուի ի. մասցեայ օրերն կէս օրվ առաջ Բերայի տաք Իճատիէ Սինեօք Սոֆայի եւ Գուլուճեան էֆէնտիի զեղարաւ ներն գտնուելով ու երեքշաբթի օրերն իրեն զիմով հիւանդներն ծրի կը զարմանէ։ 345 11—40

Օ ԶՕԼԻՎԻԷ ՏՕՐԻԱՆ
ԳԻՇԵՐՕՒՆ, ՄԱՐԴԱՀԱՐ ԵՒ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՅ
ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, ԸՆՏԻՐ ՆՊԱՐԵՂԻՆՆԱՑ

Միւշկիւլէյ ճշմարիտ տասպրակի Զէքը Դիճ 7 1/2
19. Կոլաթա, Օսմ. Պանֆայի կից, Մէտրէսէ փողց. 19

Ուղիղ կշիռ, յափաւոր գին, ապրանքները կը զրկուին, քաղաք Թէ գիւղ, մինչեւ տուն։
Վաճառանց դիւրութիւն 333

ԱՊԱՌԻԿ

Անգլիական առաջին կարգի եւ ամէն կերպիւ կատարելագործեալ հեծելաս իւներ։
Ցատկապէս խորտ ու բորտ եւ գէշ ճամբաներու համար շինուած. տակտնոթին եւ գեղեցկութիւն ամփոփեր կը մատուցուին ամենայն զուարթ եւ շաբաթական փոքր վճարմամբ։ Գիներն անհաւատալի կերպիւ աժան. վճարմանց մեծ դիւրութիւններ կ'ընծայուին։ 323
Դիմել առ՝ ԱՐՄԵՆԱԿ Ս. ԻՒՔԻՒՃԵԱՆ
4, 5, 6, Մէյմանէքի խան
(Մահասան փողոց) Ղալաթիա 10—12

ԲԱՆԻ ՄՕՏԻՒԻ ՀԱՄԱՐ
Կ. Պոլիս, 45 սենար 188
Պարոնայք Ազգ և Պատուն,
Յարմ հետ սկսած եմ գործածել ձեր Ազգ կարակը, մինչ լաւ արդիւնքներ ունենալ մանաւանդ խուլայնին և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դեպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է։
Հոգաբ. Հէան իւղէն և կը յանձնարարիմ զայն։
ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ՏՈՔԹՈՐ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԳԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՑՔ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի պատուց համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եկեղեցական Ղալատիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

326

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ 1892 ԹՎՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴԱՐՈՒԹԵԱՆՑ,

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ 20 ՍԵՊԵՐ 1310

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ

28

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԷՆՕ

40 ՏԱՐԻ ԱՆ ԳԻՆՁՈՂՈՒԹԻՒՆ

MARQUE DE FABRIQUE

Ալ դարկ չկայ խարեբլու եւ փոխելու եւ նամանարոյ ընդունուած է անանանարոյ ժիրու եւ նամանարոյ ծանելու։

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՄԱՐՔԱՆ

Այս գեղ անմիջապէս եւ անիրեպ կը դարմանէ մինրան գալլը, ցմրուտաբնները, ոտքերու դանդալը, ցաւուի վէրքը, ծունգի ուռեցքները, սրունքներու անջատումը, ոտքի ուռեցքները ինչպէս նաեւ կը վանէ կարգ մը հիւանդութիւններ։ Դին վեց ֆրանք։

Ի Փարիզ Մէնի մնօռէ փողոց թիւ 275, Մէնիվիլիէ եւ Ընկերութիւն։

Վեց ու կէս ֆրանքով ուզուած տեղը կը յանձնուի։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մէզիքի, Գասապեան, Քիւչիւքեան ու Քանգիւլ եւ այլ մեծ զեղավաճառներու քով։ 356 2—52

ՊԱԶԱՐ ՌԻԻՍ

Ալպերտ Իլիաս և Որդի

447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451

(ռուսական դեսպանատան քով)

մասնաւորապէս կը գտնուին՝

Սեւ թաւեաւոր ընտրելագոյն.—Զորցած, ազած և համեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Շրջիկներ—Փամպոն—Լեզուներ—Ֆիլէթօ—Հաւեմուած վարուանգ—Հաճարի հաց—Պաքսիմատ—Պիսքիւի—Անուշեղէն—Թէյ։

Մեծ պեսոլէսոս-Ընտ պահածոյ ոսպէլեա Զատկա և ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Որոշ գէն

Մանր.—Պազար Ռիւսը շաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի։ 210

COMP RUSSE

ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գ. 10.22 Օթէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գ. 11.23 Ակերմանի ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Գիրէոնի ճամբով

Դ. 12.24 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Դ. 12.24 Սուրհանդակ դէպի Փոր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։

Եշ. 13.25 Օռէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ուրբ. 14.26 Ակերմանիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱՂԴ.— Յուլիս 11,23, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գլուխորդ Զմիւնլոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եափա եւ Բոր-Սայիտ զաւոդ շրջենակին 263

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ-ԸՆԹԱՑԻԿ Ա.ԳՂԷՈՅ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԵՒ Օթէսայի ՀԷՆԵ-ԹՈՒՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ Ա. ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անտէլ	3000	Կալիէօ	5500	Բաէտէր	1700
Արօլը	5500	Կիրանտս	2200	Բլաֆօ	1500
Արկս	2300	Կօզս	1800	Բօլս	1000
Արիստոս	3000	Տրօմնս	2200	Քուլոր	2800
Պասանս	3000	Հիրս	2000	Բիալոզ	4400
Պօրտոլինս	2200	Հիտալիս	3000	Բինալոս	3200
Գրաֆս	2000	Հինտու	7000	Բօլս	3000
Գրֆիֆոս	8800	Համպէր	1200	Բօմէս	3500
Դէլրը	2600	Ալպս	5000	Բօպարիս	3500
Դալիրոս	1500	Ֆիւնս	2300	Սալէրնս	4000
Դամէս	2100	Քէլս	2000	Սանդիակս	8200
Դաքս	2000	Քոլբինս	4200	Սաքֆս	2000
Դօմս	1700	Քոլնս	2200	Սիլվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Սորէնտս	4300
Գլիս	5500	Լէքանտս	4500	Թ. Ուլիզեն	3000
Գօլորատս	3400	Լիվերնս	3000	Թուրս	1200
Տիգս	1500	Մալմս	1500	Թրլիտս	2800
Տոմինս	2500	Մաքէնկս	4300	Թրբրլտս	900
Տուրս	1300	Մարգէլլս	3500	Ուրպիս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վէյնարնս	5000
Իսյնամս	1600	Մուրինս	3100	Եէտս	3600
Էլտրատս	3000	Նէրս	2000	Զէպրա	1000
Էլէրթս	3200	Սբրատս	3000	Տիֆայնենս	200
Տրաֆս	2600	Օռէլլս	5000	Ֆրմս	200
Տալրոն	800	Ոգանս	4500	Զէրս	100
Ֆիտս	700	Ոգրս	2000	Մոսբրիս	400
Էմիրշլն Մօնարք	8000	Բրբրլրի Մ.Նարբ	8600		
Էլիրն Մօնարք	8100				

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻԼՍՈՆ Գործակատարք

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւլէք Խան, Ղալաթիա

332

ՀԻՆ ՊՐԱՆՏԻ

Ժ. Ֆ. ՄԱԿՆԱՄԱՐԱ

ՔՈՆԴԱՔ

ՇԱՐԱՆԴ ՖՐԱՆՍԱ

ԵՊՄԵՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒՄ

340

ՏՐՓ Ն. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՄԵՐՁ

Հոգոտելի 1852 ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Թիւ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ Հոգոտելի 1852

Մասնագէտ առանց քաշուելու լիտի արհեստական տեսակներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակառները, ոսկի ատամնդ և մուտղով լրցնելու, նոյնպէս նաեւ նր դարմանեն բերնի և ակռայի ամէն կիրպ պատիրն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։ (Բացի կիրակէ) ամէն օր առաւօտեն մինչեւ կէս օր։ 38

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱՐԴՈՒՐԻՉ ՉՕՐԱՅՈՒԹԻՒՆ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆԵՑ

Ամենազօր կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապա՛ ինչ դեղերը, ներբը, կանայք, տկարապամ Տղայոց և ամէն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Զրզոյին ու Ուղիներն դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

TRIPLEX IN UNUM SANITAS

VIANDE QUINA PHOSPHATES

ՔԻՆԱՅՈՎ, ՄԱՐՄԻՆ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏ ՏԻ. ՇՕ

Վիալի Գինին, ամէնէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Ախտի տկարութեան, դիզուութեան, Թոչախտի, Պատուռքի ամէն ցաւերու, Փորցաւութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զրզոյին ուժգնաւորութեան ամէն վիճակներուն որոց շատեր չարաշուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Գեղարան Ժ. Վիալ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 334

Գործակալ և միակ ուռանդատար ի Կ. Պոլիս ՕԿՏՕՔ ԲԱՍԻԿԱ Ղալաթիա, Մամճանէ, թ. 86։ Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամէն դեղատուներու մէջ և դեղավաճառներու քով։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ։

Բան տարուան յաջողութիւն Իտալիա, Յունարիա, ի Հնդկաստան, Յունուէլ և Յոգիոստ։—Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նեսի, 1881ի Մելպոի, 1888ի Պեշտիի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆեայ, 1873ի Վիէնայի մի ջաղդային ցուցահանդէսներու մէջ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ առողջապահական տոնէն ծանօթ պիդրոն է։—Շատ բժիշկներ կը յանձնարարեն իրը զուտական դարմանական ճանչցին երկիրներու տեղերու, տարափոխիկ հիւանդութենց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ կը դիւրացնէ մորսողութիւնը, կը հանդարտցնէ ծարաւը, կը դրդռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Ամէն բժիշկներ, բոլոր ծանօթ պիդրոններէն և ամէնէրէն գերազանց, կ'ատնուի ամէն որ ճաշէն առաջ իրը ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զանի վերմութի, գինիի, Սէյէի ջրոյ և խաշուէի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ, ինչպէս և Նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշաբոյրոց. Նպաստաւոր առաց կ'գնեվաճառաց քով։

Ծանրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՊՊԻ և ՐԻՔՏԻԷԱ 2218

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԱԲԲԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՅՈՒՏ ԻՒՂ.

Իբրեւ դեղ շատ Ի տոպրակ

Գաղտնաբար Ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ԲՈՆԷՆԻ, Ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժակամ է

Մարդիկ ձկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, ոչ ոքի ոչ մի յատկութիւններու չունի

Կը բուժէ թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոշլերը

Կը բուժէ հաղը, ցրտաւորութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճոռոմութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրաբերելի է, և ամէնէն փափուկ տամաքները կը տանին զայն.

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ

332

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ՊԱՀ ՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԳԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Եկամտագրութիւն	Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի գրամ	10,028,000
Ցարեկան հասոյթ	23,250,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բ[illegible] [illegible] և տարա մէջ գտնուած վաճառքներ և [illegible] խիստ չափաւոր սակագնով

894

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գլխ. Պահէ—Խան, Ամանիատիս խան. 12, 13, 14

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՀԲԱՐԷ

ԴԱԼԱԹԻԱ, ՍԱՆՏԸՐԴԱԼԱԸ, ԹԻՒ 166

ԳԱՐԱՆԼԸԳ ՖԷՐՈՒՆԻ ԴԷՄԸ

Մէհրարէ տունը կը ծանուցանէ ազգի հասարակութեան եւ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ եղանակի բազմաթիւ նիւթեր ընդունած է։

Մէհրարէ տունը կարելորութիւն չտալով փայլուն ծանուցումներու, կը խնդրէ միայն արդի հասարակ Թենէն որ իր վաճառատունն այցելեն՝ գիներուն չափազանց ածանցեանը համոզուելու համար։ Աւասիկ քանի մը նիւթերուն գիները։

1 կտաւէ սփռոց 6 հոգիի համար	դրշ. 7 1/2
1 Գունաւոր » 6 » »	» 12 1/2
6 կտաւէ անձեռոց սեղանի »	» 12 1/2
12 » » թէյի »	» 10
5 » սրբիչներ կամ՝ սրբիչ Թուէլա	» 12 1/2
12 կտաւէ Թաշկինակ երիկ մարդու	դրշ. 10
12 » » կանանց	» 12 1/2
4 Մէտարէ Թաշկինակ, ֆուլար կամ՝ մարոն, ճերմակ կամ գունաւոր	» 12 1/2
6 Թշկնկ. հնդկի մետաքսէ բանուած	» 12 1/2
1 էրիկ մարդու շապիկ կտաւէ օձիրով եւ թեւնոցներով	դրշ. 12 1/2
1 Շապիկ կանանց՝ մեռբով յանուած	» 12 1/2
2 Ֆիրմրոս ֆանէլա արանց եւ կնոջ.	» 12 1/2
1 Ֆանէլա կրկին կու ծրով, տոքոր ժակէրի գրուածեամբ	» 12 1/2
3 Ճիրմակ փորշշակ՝ կտաւէ օձիրով	դրշ. 12 1/2
6 Զոյգ գուլպա գուլպ ֆիլ ատբոս	» 12 1/2
3 » գուլպա կամ գոլպա գուլպա	» 12 1/2
1 Ժամացոյց կամ զարթուցիչ ամերիկեան դրուածեամբ	» 12 1/2
1 Շիշ օ տը բոլոնը Ժէլ եղրարք	» 12 1/2

Ակի գատ զանազան անուշահոտութիւնք, սեղաններու ծածկոց, ֆիլտէր սէ ու մետաքսէ գուլպաներ, փոդկով եւ ուրիշ շատ նիւթեր, խիստ ժան գիներով։ 32—40

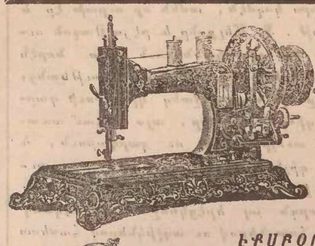

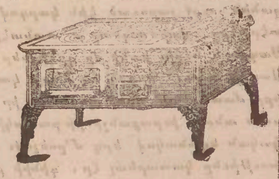

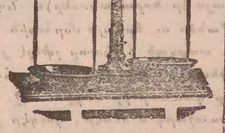

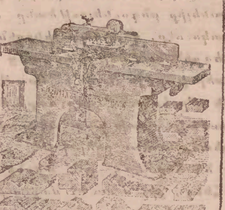

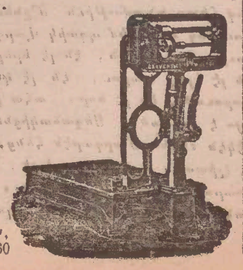

ԷՔՍԲՕՌ ՎԷՌԳԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՇՐՋԱՆԱԿ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերուն Ղալաթիա, Բէր. Էմպէ Բազար եւ Մէհրէմէ փողոց, Թիմարէի խան (նատ կին կեդրոնատեղի. Ռիժիի)

Մեծ ժեռը զանազան մեր նաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայի, կազով ու բարիւղով շարժող մեքենայի, որոց պէն շարժուն կը գրդռի նաէ յանախորդն ուզէ։ Պարզ բաբիւղի լամպը մէկ ժամուն մէջ 0.4 բիւղրաւ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարայ։ կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ծակող մեքենաներ, բերան բացող մեքենաներ, երկաթեներեղէ եւ Թանձրաբարտէ միջեղաստաներ, Քիմեզագործութեան, դարբնութեան, կոպզարարութեան, ատաղձագործութեան մեքենաներ, ջրմոններ, հերկագործական մեքենաներ, շաղախ, գերմանական երկաթէ գերանիներ, ասֆալտ, խայծդանաւոր թարդոն, խոհանոցի անօթ, կազի լամբարներ, նեմուշի կ. գմածը, պիսիրլէդ, կաբի մեքենայ, եւն. եւն.

Մասնաճիւղ

ԱՔԼՆԷ, Սոփրանի Աղա, ՊԻՐԷՆՈ, Բիւրատեփց. Ակէրի)

Նեղրոմներ

ՀԷԼԼԱՆ Կ. ՄԵՐՍԻՆ, Թոփրանի Աղա, ՊԻՐԷՆՈ, Բիւրատեփց.

Գործակալարիներ

ՍԵԼԱՆ Կ. ԻԶՄԻՐ	ՄԵՐՍԻՆ ՀԱԼԷՊ	ՊԷՐՈՒԹ ԴԱՄԱՍԿՈՍ	ԲԱՒՅԱԼ ԵԱՖԱ

որք ։, Զանդա, Բաղդաս, Քալամաղա, Նիրա, Զօլօ, Ալեքսանտրիա, Գաղիր։ 360

ՏՈՒԹ. Բ. ԵԱԴՐՕԲՈՒԼՕ, ակնաբոյժ, որ Աթէնքի ակնաբուժական հիւանդանոցին քլինիքին մէջ ծառայած է իբրեւ օգնական, որ Հայերէն կը խօսի և որ ապա երկարօրէն ուսումնասիրած է աչքի հիւանդութիւնները Բարիզի, Լոնտոնի, Հայտելբերկի և Վիեննայի ակնաբուժական քլինիկներուն մէջ, մերձնապես եկաւ հաստատուելու մայրաքաղաքս մէջ։

Ակնաբուժական խորհրդակցութիւնք և գործողութիւնք ամէն օր, կէս օրէն եաք ժամը 1էն 4, Թէվֆիք-Պաշի, օթել Ռուսեալին դէմը, թիւ 1։

Ամէն առաւօտ կէս օրէն առաջ ժամ 10—12 հիւանդ կը նայի Բաքալիաքէս դեղատան Ղալաթիա, Բաքալիաքէոյի հրապարակ։

Աղքատները ձրիաբար կը դարմանուին։ 19—39

ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն ԲԱԲԷ Ընկ

Մարսիլիայէ և Պարնոմի ֆրէյ կանոնաւորապէս Բանող

Մինչեւ Լիւ շոգենաւը Պաթում պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսուն, Կիրասուն և Տրապիզոն Յուլիս 24ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. ե.)։

Առ Դէպ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Յուլիս 30ին (Ը. ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց սէրվիսորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագնէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմելք գործակատար

ԹԻՄՈԹԷ ՐԷՊՈՒԼ

331 Մոմճանէ փողոց թ. 108

ՔՈՒՆԱՐԴ (CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ուր-Ուրը Երկու-Ամիսը կը Բանի Լիվերպուլ և Ամերիկայ Գէմ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Ինման	4501
Եվրոպիա	7718	Սամարիա	3574
Սեբրիա	7391	Մարաթոն	2103
Ուրանիա	7268	Ազաս	2393
Բաւոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆարնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալտիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիատա	1809
Ալէբրս	2143	Մորոգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շերպուրգ	4614	Լուբանիա	12950
Գազանդիա	4845		

Շերպուրի շոգենաւը, նաւապետ Ինման կասաւ, և ի մասոյ պիտի մեկնի դեպ ի Լիվերպուլ հաւանօրէն ուղղակի։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՒԼ գործակատար

Thomas Cook Joy

Ավքսիատիս խան, թիւ 401

Ղալաթիա 335

Արտնաստեր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ